

ELŐFIZETÉS

ÉVI FIZETÉS:
 Egy évre ..... 20 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.
 HAVI FIZETÉS:
 Egy évre ..... 20 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 20 f.
 HIRDELTYEK:
 Négyzetes polt per egyenként 20 sz.
 másfelvételre 10 szék.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SEMMISÉGTÖRTÉNET:

Arad és környékén egyenként
 vasárnap palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 27.

KIADÓHIVATAL:

Arad Nyugati Részvény-
 Társaság.
 József térszereség-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 21.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szombat, január 31.

Mai számunk főbb közleményei:

Hámory László a kürtösi merényletről.
 Katonaszabadtás Horvátországban.
 Kibővítik a törvényszéki palotát.
 Kérvények a tisztelet ház előtt.
 Válopör névtelen levelek miatt.
 Politika a művész-jubileumon.
 Hanyagok az új városatyák.
 Asszonyok a szerető elcsa.
 Gazdag nők foztogatói.
 Kabaré a bíróság előtt.
 Tarkaságok.

Politika és művészet.

Arad, január 30.

Ugyebár, valami szerfölött nagy logika van ebben: ha Andrassy Gyulát kitiltják a képviselőházból, akkor Andrassy Gyula is kitiltja a kormányt a Képzőművészeti Társulatünnepéről, a melyet az ő elnöklésével, Benczur Gyula tiszteletére rendeznek? Igaz, hogy a képviselőházból nem a kormány tiltotta ki bizonyos napokra Andrassy Gyulát, hanem maga a képviselőház, még jobban mondva: maga Andrassy Gyula, a kiszinte megrendezte, az ellenzéki vészkiáltások tartalmául azt a jelenetet, a melyben ő is „áldozata lesz az erőszaknak.” Igaz, hogy mindehhez nincs köze a művészetnek, még kevesebb köze van a Képzőművészeti Társulathoz, legkevesebb köze Benczur Gyulának. Mégis, Andrassy Gyula, a társadalmi izlés mestere, ebben a dologban a politikát tette urrá és a kormányt nem hívta meg az ünnepélyre. E miatt azután József

királyi herceg se jött el, hogy elkerülje azt a furcsaságot, a mely az ünnepély színei közül kiritt volna, hogy az udvar képviselve van az ünnepen, a kormány ellenben nincsen. Es a magyar képzőművészetnek ez a ritka, szeretettől és büszkeségtől áthatott ünnepe e miatt szegényebb lett külső díszben, tartalomban és szürkébb a külsőségekben.

Valami nagy bajt ez se jelentett. Benczur Gyula, aki szinte elért minden hivatalos és társadalmi elismerést, amely magyar művészeknek osztályrészt juthat, nem lett kisebb e miatt. Alig hisszük, hogy valaki ennek révén a kormányt vádolhatná a művészet iránt való közömbösséggel, a mellőzés vétkével. A kormány — különösen a mai vallás- és közoktatásügyi miniszter olyan gondoskodó figyelemmel teljesíti reprezentáló tisztségét az irodalom, a kultúra, a művészet minden jelentősebb ünnepén, hogy alapos és kényszerítő ok nélkül ettől az ünneptől se maradt volna távol. Persze a hivatalan vendég szerepére nem vállalkozhatott, annál kevésbé, mert az első tapintatlanság után föl lehetett tenni, hogy a Képzőművészeti Társulat elnökéből megint Andrassy Gyula, a megsértett és megbántott ellenzéki politikus tör ki és esetleg a kormány tagjait nem fogadja azzal a tisztelettel, amely a magyar kormányt bizonyára megilleti. József királyi herceget pedig annál kevésbé érheti akárminő szemrehányás, mert az ün-

nepélyen kívül, a művész lakásán személyesen kereste föl Benczur Gyulát és fejezte ki neki szerencsekívánatait.

Az egészben csak egy mozzanat marad meg, a mi bántó és elitelni való. Ez se új, legalább a magyar ellenzéken nem. Az a tendencia, hogy a politikát, a pártélet-gyűlölködését kivigyék a társadalmi életbe és minden alkalmat felhasználjanak annak demonstrálására. Minél kevesebb köze van az alkalomnak a politikához, annál inkább. Kezdődött ez a játék a kaszinókban, — és eljutott a művészetig. Kiterjedt olyan humoros aprólékosságra is, hogy Károlyi Mihály gróf nem szállt föl a liftbe, a mikor azon véletlenül egy munkapárti ember készült fölmenni; és most Andrassy Gyula egy díszteremben se akar lenni a magyar kormány tagjaival. U azonban még csak olyan következetesen se jár el, mint Károlyi Mihály gróf; nem marad kívül az ünnepen, hogy más elnökölhessen és ünnepelhesse a magyar festőművészet fejedelmét mindazokkal a tényezőikkel, a melyek hódolata, tiszteletadása megilleti őt, és mert megilleti, bűntőle abból bármit is elvonni; hanem ő belül marad — és nem hivatja meg a kormányt.

Kellemetlenül fest, de akárhogy vesszük, csak egy morálja lehet. Andrassy eddig mint politikus vesztette el talaját. Ha a politikát arról a helyről, a hol nem boldogult vele, a társadalmi mezőre viszi át, akkor elveszti a társadalomban is azt a te-

Mária Antonia.

(Szinmű 5 felvonásban. Írta: Szomorj Dezső. Bemutató előadás.)

*

A gillotin lezuhanó bárdja egyetlen csapásra választotta el törzsétől azt a mártirfejet, melynek egykor kacagó fogsora vad üvöltésre bírta egy nemzet minden elfojtott keserűségét. A piros vér elborította a patyolat vállakat, és a császári leány korán megöszült feje ugyanabba a fűrészes kosárba gördült, amelyikben meghempergett előtte Franciaország majdnem valamennyi történelmi nevének egy egy képviselője, magának a királynak, a szerencsétlen XVI. Lajosnak kővér, kifejezéstelen, jámbor feje is.

Mária Antonia, császárok unokája, királyi hitves, legszebb az asszonyok között, akit vesztére kísért el a schönbrunni parkot felverő kacagása a versaillesi Trianonba, Mária Antonia a vérével, a szenvedéseivel, királyi méltóságával, amivel a vérpadra lépett a hősi asszonyok első sorát ékesíti a történelemben. Ennek a királyi mártirnak a tragédiája joggal inspirálta Szomorj Dezső költői tollát, aki monumentális emléket állítván a történelem másik gloriás asszonyának, a királyi anyának, Mária Teréziának, hasonló hódolattól, költői rajongástól fűtve, nagyszerű époszt írt a tra-

gikus sorsu királyi leányról is, Mária Antoniaról.

Nem adott Szomorj új, eddig ismeretlen részleteket a nagy forradalomból, de a költő zsenijével, a férfi hódolatával úgy állította elénk Mária Antoniat, mint amilyen valójában volt, és akit csak a jakobinus elvakultság tett meg egy nemzet démonának, megrontójának, elpusztítandó istenverésének. Szomorj ékesszólása megtisztítja Mária Antoniat attól a szennyestől, mocskostól, amit kortársai — tagadhatatlanul egy nagy eszme szolgálatában — rákentek. Nincs hiba nélkül ez a királyi asszony, de a szenvedésekben heroikus, királynői, hitvesi érzésében fölemelkedett, anyai fájdalomában megindító, és megbocsájtásában emberfeletti, olyan kivételes lény, amilyenekből a királyok és a mártírok kerülnek ki. És Mária Antonianak mind a két szerepet kiosztotta a végzet.

Szomorj Dezső a nagy idők legnagyobb eseményeit válogatta ki, hogy teljes hű képét adja Mária Antonia tragédiájának. Kezdődik a darab a nemzetgyűlés örök időkre emlékeztető tanácskozásával, mikor a harmadik rend egy Mirabeau, Barnave, Sieyès és Robespierre szavaira lerázza évszázados bilincseit és hallatja titáni hangját a főurak és főpapokkal szemben, de hallatja magával a királlyal szemben is. Az idegeket korbácsoló, dimenzióiban szinte félelmetes első felvonás után, elvonultatja előttünk

Szomorj a királyi család kálváriájának négy tragikus komor stációját. Lamballe asszony még tánra gondol, de Mária Antonia már éri a népharag, a kérlelhetetlen ítélkezés dermedt lehelletét. Már látja, hogy miként fogatkoznak meg a királyi udvarban sütkérezők sorai. Ő már tudja, hogy itt az élet sem biztosabb, és aki élni akar, annak előbb menekülnie kell. Egyedül ő az okos, az előrelátó ebben a gondtalansághoz szokott, szinte gyermeklelkű társaságban. A Mária Terézia leánya, okos, számító, előrelátó a veszély perceiben, miként ragyogó, gondtalan és hódító volt a boldogság éveiben. Varennes a következő stáció. A királyi család menekül, és a királyi családot elfogják egy kis város szegényes boltjában. A végzet föltartózatlanul működik. Egy kinokkal teli éjszaka, és a királyi család milliók átka, gunyos kacagása között visszaérkeznek Párisba, a vég felé.

A Templeben Lajos király a gyámoltalan, mindig éhes, mindig jámbor XVI. Lajos egyszerre szédületes utat tesz meg, a nagyság, a királyi kiváltság fokmérőjén. Már nem gyáva, nem habozó, de nem is tirannikus. Egész ember, a martirium tövis koszorújával fején, nagy egyetemes megbocsájtással a szívében, a halálra készülő szentek fascinaló nyugalmával. Nagysága ha csak egy percre is, rajongó, imádó, egybeolvadó hitvest csinál a királyi asszonyból is, Mária Antoniaból. Az a

kintélyt, a szereplésre való hivatottságot, a melyet eddig senki se vitatott el tőle. Aki ünnepet rendez, annak nem illik, nem szabad ünneprontónak lenni.

Kérvények a tisztelt Ház előtt.

(A képviselőház ülése.)

Fővárosi tudósítónktól

Budapest, január 30

A képviselőház mai ülésének napirendjén csak a Házhoz intézett kérvények szerepeltek. Szász Károly elnökolt az ülésen, a melyen mintegy hatvan-hetven munkapárti képviselő vett részt.

(Mit kíván az ország?)

Szász Pál jegyző ismertette a kérvények egy részét. Kéri az adótörvények reformját, a korcsmák záróórájának új szabályozását, a vidéki pénzüzetek támogatását, balkáni kereskedelmi szerződéseink fentartását. Egyes törvényhatóságok a betegápolási pótdóról szóló törvény módosítását sürgetik. Háromszék vármegye azt kívánja, hogy a folyékony szénaszállításának tarifáját a vasuton emeljék fel, mert a folyékony szénaszállítás a székely ásványvizeknek konkurenciát csinál; Alsófehérvármegye a közigazgatás államosítása érdekében, míg Szabolcsmegye az államosítás ellen irt fel; Trencsénmegye a közegészségügyi szolgálat államosítását sürgeti; több erdélyi megye a Maros folyó hajózhatóvá tételét kéri; Csanádmegye munkásnép otthonok állítását óhajtja, több törvényhatóság pedig országos közgazdasági alap létesítését sürgeti; több erdélyi megye azt kívánja, hogy magyar nemzeti hitelintézet alapíttassék a román pénzüzetek működésének ellensúlyozására.

Mindezeket a kérvényeket és feliratokat kiadták a kormánynak.

Cziffra Kálmán előadó ismertette Ungvár negye fölliratát a községi gyógyszerterek ügyében.

A kérvényt kiadják a belügyminiszternek. Ugyancsak

Cziffra Kálmán ismerteti több törvényhatóság fölliratát a tüzkárbiztosítás ügyében; a községi jegyzők egyesülete a tüzkárbiztosítás szabályozását sürgeti. A kérvényeket kiadták a kormánynak.

Szász Pál előadó ismertette még számos ortodox izraelita hitközség kérvényét a vasárnapi munkaszünet megszüntetése ügyében. A kérvényt kiadták a kereskedelmi miniszternek.

bucsu pedig, amivel övétől megválnak a minden földi salaktól megtisztult, már idvezült lélek megrázó bucsuja. Ez a felvonás Szomory lírájának egyik legszebben és legbiztosabban szárnyaló része.

Es jön Mária Antonia földi utjának utolsó állomása. Hajnalig vallatták a franciák királynéjukat, aztán halálra ítélték és délelőtt tíz órakor lesújt rá a gillotin. Már nincs mellette senki, csak egy hűséges embere, egy ember, aki tizenhat éves kora óta szerelemmel szereti, aki ezt nem vallotta be soha, de örködött, vigyázott rá és ha királyné akarja, most az utolsó órában is kész megszőktetni. És Miomandre Saint-Marie még egyszer láthatja királynői méltóságában Mária Antonia. Bevallja neki szerelmét és szökésre csábítja a királynét, mire Mária Antonia magasztos fenséggel, mértetlen lekicsinyléssel inti le a rajongót.

— A királyok nem trubadurok — mondja — a harc, harc, a versenyt nem hárfák döntik el. Ha hű vagy, győzz, ha szeretsz, légy diadalmas, vagy halj meg, mindegy! De ne zengd el itt a szivedet, nyomorult porszem, amit elem sodort az ár, hol vagyok én, ki vagyok én, hogy beszélni mersz, hogy szeretni mersz?

Aztán még egy extatikus kitörése a halálra ítélt királyi asszonynak és vége.

Igy megy végig Szomory Dezső ezen a véres színjátékon, rostandi szárnyalással, szivekbe markolóan, glóriát vonva a fűrészpörös

Több törvényhatóság a választójogi törvény módosítását kéri; ezeket a fölliratokat tárgyalás nélkül irattárba helyezik.

A napirend tárgyalását ezzel elvégezte a Ház.

Az elnök öt percre felfüggesztette, majd a szünet után újra megnyitotta az ülést.

(Holnap interpelláció lesz.)

Mihályi Péter jelentette a Háznak, hogy Bethlen István gróf Ozernin gróf, bukaresti követ minapi nyilatkozata ügyében holnap interpellálni kíván.

Elnök indítványozta, hogy a holnap esti ülésen választás útján egészítsék ki a bizottságokat.

Tisza István gróf miniszterelnök indítványozza, hogy a horvát regnikoláris bizottság nyolc tagját is holnap válasszák meg.

A Ház úgy az elnöknek, mint a miniszterelnöknek napirendi indítványát elfozadta s ezzel az ülés déli tizenkét óra után véget ért.

Katonaszabadítás Horvátországban.

(Csalás a földmivelő-kedvezményel.)

Távirati tudósítás.

Zágráb, január 30.

A hadügyminisztériumban nagyarányú katonaszabadításra jöttek rá. Feltűnt, hogy a horvát tengeremlék több besorozott katonája a legnagyobb könnyűséggel kijut Amerikába és hogy a Modrus és Lika vármegyéből származó ujoncok közül sokan nem tesznek eleget a katonakötelezettségüknek. A vizsgálat megállapította, hogy a tengeremléken egészen új módszer szerint szabadították a katonákat; szinleges adás-vételi szerződések alapján.

A hadügyminisztérium közölte adatait a horvát országos kormány igazságügyi osztályával, a mely utasította az ogulni királyi ügyészt, hogy a helyszíni kihallgatás és nyomozás végett Cirkvenicán vizsgálja át a járásbírósg telekkönyvét és állapítsa meg, hogy az öröklött földbirtok művelésének jogcímén kiszabadított katonák birtoka miképen van telekkönyvezve.

Az ügyész mindjárt az első esetről megállapította, hogy visszaélés történt. Egy 1909-ben besorozott egyén ugyanis katonai szolgálatának megkezdése után, szinleg adásvételi szerződés alapján, magára iratta két cirkvenicai gazdának négy parcella földjét és Car Máté

cirkvenicai jegyzővel kérvényt csipáltatott, hogy birtokának művelésére bocsássák őt haza a katonaságtól. Minthogy a katonai hatóság a kérelmet a földbirtok nagyságával nem látta eléggé megokoltnak, a folyamodást visszautasította. A katonaköteles erre újabb három fekvőséget iratott magára és a jegyző újabb kérvényére az illetőt alig egy évi szolgálat után szabadságra bocsájtották.

Az ingatlanok egy ideig az új tulajdonos nevében maradtak, a múlt év végén azonban a szinleges szerződéseket hatálytalanítva, telekkönyvileg visszazárták a régi birtokosokra. Az ogulni királyi ügyész több terhellet és tanut hallgatott ki és sok egyén büntességét megállapította. Most azt vizsgálja, hogy a községi jegyzőnek nem volt e része az üzelmekben.

Katonaszabadításról adnak hírt Teschenből is, ahol nagy feltűnést keltett egy kiterjedt katonai család, amelyet a 31. landwehr ezrednek egy, az irodában alkalmazott őrmestere követett el. Hét embert, akikről kiderült, hogy az őrmester és bűntársai segítségével vonták ki magukat a katonaságtól, letartóztatták. Még további letartóztatás várható.

Elnapolták az osztrák képviselőházat. Bécsből jelentik: Azok a tárgyalások, melyeket a képviselőház ülésének szünete alatt a miniszterelnök a cseh agráriusokkal és radikálisokkal folytatott, nem vezettek eredményre. Mikor delutén három óra ötven perckor az ülést újból megnyitották, Sylvester elnök jelentette a Háznak, hogy mivel a képviselők egy része házszabályellenesen viselkedik, így az eredményes parlamenti tevékenység teljesen ki van zárva, kénytelen az ülést elnapolni, holott a Ház nagy többsége szívesen dolgozna. A legközelebbi ülés idejét írásban fogja közölni a képviselőkkel. A Reichsrath valószínűleg március 10-ikén kezdi meg újabb tárgyalását, ekkor főleg gazdasági javaslatokat fognak tárgyalni, s így a parlament munkarendje tekintetében előreláthatólag nem fognak nehezségek felmerülni. A költségvetési provizóriumot valószínűleg a 14. §. segítségével fogják életbeléptetni, ha nem is abban a formában, mint ahogyan azt a költségvetési bizottság tervezte. A képviselőház tanácskozásának mai berekesztése tagadhatatlanul káros hatást keltett az összes politikai körökben. A berekesztés által a jövő delegáció ülészakának terminusa is eltolódást szenved, minthogy valószínűleg nem lehet betartani az eredeti terminus, amely március hónap folyamán tervezte a delegáció összeülését.

kosárba hullott, korán megöszült királyi asszonyi fej köré.

A darab hatása megrázó. A néző átadja magát teljesen a mult véres eseményeinek. Lenyűgöztve a sötét drámától, Szomory stílusának nagy ivelését sokszor nehezen követeve, de a megértés után tiszta, nemes gyönyörűséggel eltelve ama darabok közé sorozza a Mária Antonia, ahonnan a lélek mindig örömmel és tartalmasan merít.

A sok előkészületet igénylő darabot Beregi Sándor dr. rendezésében hozták színre.

A gondosság, művészi emelkedettség, amellyel a darabot színre vitték, a legnagyobb sikerek egyikét hozta meg az előadásnak. A darabnak két nagy domináló szerepe mellett számos epizód szerepet kellett ellátni a társulat tagjainak, fontosságukban nem csekélyeket, bár egyik sem olyan, ami különösebb művészi feladatot követelne, de a szereplők mindegyike művészi feladatnak vállalta a kiosztott szerepet, amivel megteremtették az előadás különösen élvezetes egységét, művészi összhangját. Kifogásunk egyedül a tömegjelenetek ellen van, nehezkese, nehezen illeszkednek bele az előadás tempójába, valószínű azonban, hogy a következő előadások ezeket a zökkenéseket is elsimitják.

K. Kápolnay Juliska és Várnay Jenő nagy művészete vitt magas stílust a mai előadásba.

Kápolnay Juliska Mária Antonia minden disszel ékes. A királyi asszonyt felséggel, a porba alázott mártírt méltósággal, a szerencsétlen hitvest megindító fájdalommal és a halálra ítéltet megható szelidséggel játszotta meg. Jelenetről, jelenetre fokozódó hatással adott hangot, színt annak a megrázó tragediának, aminek osztályosa volt Mária Antonia. Felejthetetlen szép sikert hozott a kitűnő művésznőnek ez a szerep és Szomory darabjának minden szépsége meghatározódott az ő nagystíliú játékában. Lajos királyt Várnay fenomenális alakításában élveztük. Az aradi színház egyik országos hírű ékessége az a kiveteles tehetségű nagy színész, akinek minden szereplése új és újabb meglepetést szerez számunkra. Nem részletezzük Várnay alakítását, hanem egyszerűen hódolatul adozunk azért a kikristályosodott, nemes, póznélküli művészetért, amivel elragadtatott mindenkét. Az a sok köny, amivel megsiratták a tragikus sorsu királyt, mind a Várnay nagyszerű játéka nyomán fakadt és ez a hatás a legkésebben beszélő kritika. A nagy és fényes sikert hozó előadás rendezésének fáradságos és eredményes munkájáért, a kornuséggért nagy dícséretet juttatunk Beregi Sándornak, aki emellett még Saint Marie szerepében is kivette részét a sikerből. A darab többi szereplője, úgy, ahogy a színlap felsorolja őket, kivétel nélkül a legteljesebb mértékben osztozkodhatunk a sikerből.

Horovitz Gusztáv.

Hanyagok az új városatyák.**(Mulasztás a mérnöki hivatalban. — Mikor épül a villamos vasu? —****Az Aradi Közlöny tudósítójától.**

Arad, január 30.

Arról volt szó a közlekedési bizottság ma délután tartott ülésén, vajon megfeleljen-e a város törvényhatósága, az egész polgárság, a sajtó évtizedes követeléseinek, hozzálasson-e végre a városszabályozási terv komoly előkészítéséhez, ami prózában annyit jelent, vajon bele menjen-e a város ötvenezer korona költségbe és ezen a fontos ülésen a közlekedési bizottságnak két tagja, Szathmáry János és Fényes Dezső jelentek meg. Évek óta beszél és szaval mindenki a városszabályozás óriási problémájáról és amikor meg kell felelni az első lépést, akkor két városatyá akad, aki bátran a szemébe is mer nézni ennek a nehéz feladatnak. Nem tudjuk, hogy milyen elvek szerint állítják össze a városházán a bizottságokat, kiket miért jelölnek és miért hagynak ki egy-egy bizottságból? Azt azonban elmondhatjuk, hogy az új városatyák nagyon gyorsan eltanulták a régiektől a semmittevést és megelégednek azzal, hogy beletörlik magukat valamely bizottságba azért, hogy megválasztásuk után feleje se nézzenek.

Már pedig a közlekedési bizottság mai ülésére érdemes lett volna elfáradnia mindenkinek, mert a mérnöki hivatal működéséről, a város-szabályozási tervről, a város közlekedési politikájáról és csupa ilyen fontos dolgokról volt szó, amellet, hogy ezek a kérdések pénzben is igen tekintélyes összegeket jelentenek.

A városszabályozási tervre kiírandó pályázat előkészítésével Varjassy Lajos polgármester javaslatára bizta meg a közgyűlés a mérnöki hivatalt. Ezt az alkalmat arra használta fel Nachtnébel Ödön főmérnök, hogy két dolgot végezzen el egyszerre. A város, mint ismeretes, néhány éve ötvenháromezer koronáért elkészítette Dömötör Bertalan mérnökkel a szintezési térképeket és ezeket elhelyezték egy nagy vasszekrényben. Időközben új utcák nyitak, új városrészek alakultak, de ez új adatokat senki sem vezetett be a drága térképekbe. Dömötör most ajánlatot tett a városnak, hogy a hiányokat 3000 koronáért pótolja. A főmérnök arra kérte Dömötört, hogy tegyen egyúttal egy másik ajánlatot is. Minthogy a szabályozási tervet nem lehet addig elkészíteni, míg a városnak nincs egy olyan generális térképe, melyen minden újabb alakulat is fel van tüntetve, arra kérte Dömötört, mondja meg mennyiért készítené el a város térképét 1:1000 és 1:2880 léptekben. Dömötör tizenháromezer koronát kér a térképért és 1500 koronába kerülne a sokszorosítás. A főmérnök azt ajánlotta a közlekedési bizottságnak, fogadják el ezt a propozíciót, mert ezzel megtakarítják a szintezési térképek kiigazításáért kért 3000 korona nagy részét is, minthogy Dömötör ezt is vállalná az említett árban.

Az elnöklő Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok a legmelegebben ajánlotta a főmérnök javaslatát és megjegyezte, hogy ha ezek az előkészületek megtörténtek, akkor a szabályozási terv körülbelül 20—23 ezer koronáért elkészíthető lesz.

— Amint én az előterjesztésekből látom, már megint százezer korona felesleges kiadását kérjük tőlünk — mondotta Fényes Dezső. Már megint a jövőnek dolgozunk, mert a szabályozási tervből momentán hasznunk nem lesz és azért nem is tartom szükségesnek. A múltban már kidobtuk 53 ezer koronát a szintezési tervekért, melyeknek legfeljebb egy-

egy esatorna kitűzésénél veszi hasznát a mérnöki hivatal, amelyet határozott mulasztás terhel azért, hogy évek óta nem rajzolta bele az újabb adatokat. Ezt tudomására kell adni a közgyűlésnek azzal, hogy kötelezze a mérnökséget, hogy a mai naptól pótolja a hiányokat. A város különben olyan sok feladat előtt áll, hogy nem is tudja miként győzze. Azt indítványozom, hogy csak a hiányok pótlására beadott ajánlatot fogadjuk el és a mérnöki hivatal mulasztását jelentsük be a törvényhatóságnak.

— Minthogy a jelenlévő városi mérnök urak nem nyilatkozhatnak, mert nem illik a nyilatkozás, minthogy továbbá az, akit a mulasztásért a felelősség terhel, nincs jelen — szolt Zubor Andor — én jelentem ki, hogy a fegyelmi eljárás alatt álló építész-mérnök kötelessége lett volna az adatok bejegyzése. Ezért szervezték tulajdonképen ezt az állást, de sajnos, nem sikerült úgy betölteni, amint az kívánatos lett volna. A hivatal többi tagja ezer más dologgal van elfoglalva, közben végrehajtották az Erzsébetváros esatornázását is, a főmérnök nyugdíjba ment és így a fontos munka elmaradt.

— A szabályozási terv elkészítésének előmunkálatait el kell végeznünk — mondotta Lőcs tanácsnok — mert ezt a közgyűlés így parancsolta. Különbösen is általános követelmény, mert ilyen terv nélkül az időközi szabályozás csak kapkodás. A közigazgatás természete az, hogy az a jövő generáció részére dolgozik és ezért egy reformot megakasztani nem szabad. Igaz az, hogy a mérnöki hivatal mulasztást követett el és ez ellen nem is védekezhetik, de sajnos, hogy a kinevezett mérnök nem állott a megkívánható nívón.

— Fényesnek adok igazat — mondotta Szathmáry János — mert a mérnöki hivatal mulasztást követett el azzal, hogy az adatokat nem vezette be napról-napra a szintezési térképekbe, noha ez kötelessége lett volna még akkor is, ha nem lett volna új munkaerő a hivatalban. Miért nem mondták meg, hogy az építész-mérnök nem dolgozik? Ha ezt tudtuk volna, akkor másképp jártunk volna el. Azonban mindezek ellenére nem tartom szükségesnek, hogy erről jelentést tegyünk a közgyűlésnek, mert a multakon ugysem változtathatunk. A városszabályozási terv készítését azonban nem szabad megakadályoznunk, mert a közgyűlés már határozott ez ügyben. A terv hiánya megköti a városszabályozási bizottság munkáját.

— Szükség van a városszabályozási terv alapjául szolgáló város térképre már csak azért is — szolt Nachtnébel főmérnök — mert most áll megoldás előtt a közlekedés kérdése és tudni kell, hogy mely utvonalatokat vonjuk be a hálózatba.

— Ez nem érv — replikázott Fényes. Valahányszor nagyobb összegeket akarnak belőlünk kéréselni, előhozakodnak a közlekedéssel. Hogy mennyire nem úgy áll a dolog, mint a főmérnök ur mondja, hivatkozom arra, hogy mérvadó helyen nem is akarják a villamost, hanem az autóbussz fejlesztését. Lehet, hogy csak addig ragaszkodnak ehhez a tervhez, míg az üzemigazgatói állás betöltése el nem dől, de jelenleg úgy is tudom, hogy a város legilletékesebb tényezője ellenzi a villamost. Így szokott ez különben mindig lenni, ha százezrek megszavaztatásáról van szó.

— Ez nem áll — mondotta Szathmáry — Én úgy tudom, hogy a polgármester maga jelentette ki egy bizottsági ülésen, hogy igen közel jövőben már konkrét ajánlatot tesz a városnál a villamos vasútra. Minthogy azonban tényleg két

áramlat van a városban: az egyik az autóbussz, a másik a villamos vasutat akarja, azt kérdem a tanácsnok urtól, vajon van-e konkrét ajánlat a városnál villamos vasut építésére.

— Nincs — felelte Lőcs — de a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság új ajánlatot fog benyújtani, amelyben választ ad azokra a feltételekre, amelyeket mi mint kondíció sine qua non állítottunk fel. Ezek: hajlandó-e az alku tárgyát alkotandó részesezősen felül évi harmincezer koronát fizetni a városnak évente, amennyibe a lóvasut megváltása került, hajlandó-e ezt a közbeiktatandó részvénytársaságon kívül ő is garantálni.

A bizottság azután elfogadta a főmérnök előterjesztését és javaslatot tesz a közgyűlésnek, hogy bizza meg Dömötört a városi térkép elkészítésével és ennek alapján írjon ki pályázatot a városrendezési tervre. Az összes munkálatok, a szintezési térképekért kifizetett ötvenháromezer koronával együtt százer koronába kerülnek.

Kabaré a bíróság előtt.

— Elitelt konferanszié. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, január 30.

Hutter Richárd, egy előkelő bécsi kabarének, a Höllének konferansziéja, a bécsi közönség Nagy Endréje néhány héttel ezelőtt egy előadásán Berté Rely művésznőt bekonferálta és azt mondotta róla, hogy a kisasszony életében az a nevezetesség, hogy egy alkalommal egy nadrágtartóra felakasztotta magát és csak akkor nyerte vissza az eszméletét, mikor egy mecénás száz koronás bankjegyet dörzsölt az orra alá. Ebben a pillanatban a művésznő nemcsak magához, hanem az illető urhoz is tért. Előadás után Hutternek egyik művészkollégája, Karzin Vilmos megtámadta a konferansziét és azt mondotta, hogy csirkefogó tempó volt, ahogy Bertét bekonferálta. Emiatt Hutter a kollégáját bíróság elé állította. Ebben a ritka érdekességű pörben ma volt a josephstadt-i büntető járásbírószágon a tárgyalás.

A főmagánvádló kijelentette, hogy egy megtörtént eseményt mondott csak el a művésznőről s ezzel egyáltalában nem akarta sérteni, mert a konferansz nagyon tetszett a közönségnek és nem volt joga a vádlottnak azt mondani, hogy az csirkefogó tempó.

A bíróság szakértőket hallgatott meg és többek közt Grünbaum Frigyes kabaré igazgató úgy nyilatkozott, hogy a kabaré közönsége megkívánja, hogy ugyszólván attackirozzák és vele is megtörtént már, hogy Hutter a szinpadról kifigurázta, sőt emlékszik, hogy épen a vádlott volt az, aki egy művésznőt következőképen mutatott be a közönségnek:

— Ez a hölgy az elhalt Lipót király utolsó szeretője volt.

A közönség nevetett, noha tudta, hogy a kisasszony nem volt a belga király szeretője, mert ha az lett volna, akkor a konferanszié bizonyára nem hozta volna azt nyilvánosságra. Az bizonyos — mondotta továbbá a szakértő — hogy Hutter eljárása nem volt gavalléres, de mint konferanszié nem követett el valami szokatlan dolgot, mert a kabarében fontos a hatás és ennek a kedvéért sok mindent megengednek maguknak a művészek. A kabaré sajnos kezd lezúlni, mert a közönség izléstelen.

A bíró ötven koronára ítélte a vádlottat s ezt azzal indokolta meg, hogy Hutter csak a közönség izlésének hódolt, amikor egy vádlottban megtörtént eseményt mondott el kolléganőjéről.

Gazdag nők fosztogatói.

— Veszélyes rablóbanda a román fővárosban. —

Tájékoztató tudósítás.

Bukarest, január 30

A rendőrség tegnap óta nagy energiával nyomoz egy fiatal emberekből összeverődött bandát, a mely nagy vakmerőséggel garázdálkodik a városban. A banda tagjai magánosan élő, gazdag asszonyokra vetették ki hálójukat és fényes nappal, előre megállapított terv szerint végzik munkájukat.

Tegnap délelőtt tizenegy órakor két fiatal ember jelent meg özvegy Angueluné, egy hatvan esztendő, dúsgazdag asszony lakásán. A nagy lakásban csak az uriaszony és egy cselédje lakik. A fiatal emberek azt mondták, hogy rendőrtisztek és engedelmet kértek Anguelunétól, hogy házkutatást tartsanak, mert — mint mondták — a házban veszedelmes betörő rejtőzik. Az öreg asszony megijedt és készségesen bocsátotta lakását a rendőrtisztek rendelkezésére.

A két fiatal ember erre bement a hálószobába, a hová az öregasszony és cselédje követték őket. A két „rendőrtiszt” hirtelen megfordult, rávetette magát a két öreg nőre, leteperte őket a padlóra és szájukat kendővel betömte. Ebben a pillanatban harmadik fiatal ember lépett a szobába és az özvegy asszonytól, akit közben még is kötöztek, megkérdezte, hogy hol vannak a szekrények kulcsai.

A megrémült asszony megmondta a kulcsok helyét, mire a rablók sorba kinyitották a szekrényeket, negyven ezer korona értékű ékszert, hétezer korona készpénzt vettek magukhoz, azután gyorsan eltávoztak. A szekrényekben még igen sok értékpapír volt, de ezekhez nem nyultak.

Anguelunné és cselédje elájult és csak délután két órakor, amikor a szomszédok bejöttek hozzájuk, tértek ismét eszméletre. A rendőrség késő estig hallgatta ki a kárvallatokat és a tanukat a rablás helyén s még ugyanezen napon be sem fejezte munkáját, a mikor újabb vakmerő rablótámadásról érkezett hír.

Este tíz órakor a város egyik legforgalmasabb helyén, a nemzeti színház előtt lévő térségen ugyancsak két fiatal ember megtámadott egy Brasau nevű, előkelő, gazdag, idősebb uriaszonyt, a földre teperte, megkötözte és a száját betömte. A támadók el akarták rabolni ékszerét és készpénzét, de megzavarták őket s így hirtelen elmeküldtek. A megrémült öreg asszonyt az arrajárók szabadították meg a köteléktől.

A színházterén történt támadás tetteseinek leírása teljesen ráillik azokra a fiatalemberekre, akik a Dragos Voda-utcában Anguelunét kirabolták. Azt hiszik, hogy veszedelmes szervezett bandáról van szó, amely gazdag asszonyok kirablására szövetkezett.

A munkapárt értekezlete. Budapestről jelentik: Az országgyűlési nemzeti munkapárt ma este nyolc órakor Telegdy József elnökletével értekezletet tartott, melyen a jegyzőkönyvet Vermes Zoltán vezette. Az értekezlet első tárgya kilenc különböző országgyűlési bizottságnak horvát tagokkal való kiegészítése volt. Vermes Zoltán jegyző előterjesztette a névsort, melyet az értekezlet egyhangulag tudomásul vett. Az elnök ezután jelentette, hogy a pártvezetőség a szokásos udvariassági formának eleget téve, felszólította az országgyűlés két legnagyobb ellenzéki csoportját, hogy az eddigi szokásnak megfelelően a regnikoláris bizottságba egy-egy tagot jelöljön. Az alkotmány-párt értesítette a pártvezetőséget, hogy a bizottságban nem óhajt részt venni, az egye-

sült függetlenségi és 48-as párt pedig a felhívásra nem válaszolt. Az elnök javasolja, hogy a bizottság mind a nyolc tagját a munkapártból jelöljék ki. A kijelölt bizottság ezután Antal Géza, Beöthy László, Berzevics Albert, Bujanovich Gyula, Hegedüs Lóránt, Khuen-Héderváry Károly gróf, Láng Lajos báró és Zichy Ágost gróf képviselőket jelölte és ehhez a névsorhoz az értekezlet egyhangulag hozzájárult. A napirend következő pontja a vasuti szabályozásról szóló törvényjavaslat volt, melyet Dobieczy, Sándor előadó ismertetett. Hivatkozott a kereskedelmi miniszter tegnapi beszédére, hogy a vasuti pragmatikát már csak azért is törvénybe kell iktatni, hogy a vasuti hivatalnokok büntetőjogi szempontból is közhivatalnokoknak tekintessenek. Ajánlja a javaslat elfogadását. Az értekezlet tagjai a javaslatot elfogadták és ezzel a tanácskozás végét ért.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ Felmentett vasutas. Súlyos baleset érte az elmúlt év november havában Kovács Ersei ötvenes leányt. Az ötvenes uradalom repát szállított az állomásról és Kovács Ersei többésmagával egy vasuti kocsit tolatásánál segédkezett. Ekkor történt a baleset, a leány megbolt, elesett és a kocsit keresztül ment a jobb lábán. A leányt beszállították a kórházba, hol lábát térden felül amputálni kellett. A kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt vádat emelt Szabó Mihály acsev. alkalmazott, pályafelügyelő ellen, mert ennek a kötelességében állott a tolatásnál való felügyelet és mert gondatlanságot látott fennfogni a vádhatóság abban, hogy a tolatásnál fiatalkoruakat engedett közreműködni. A kir. törvényszék azonban a mai napon megtartott főtárgyaláson elfogadta Kell József dr. védő érvelését, hogy ugyanis a forgalmi szabályok sehol sem tiltják azt, hogy a tolatásnál fiatalkoruak segédkezzenek és miután az is bizonyítást nyert, hogy a vádlott az összes biztonsági intézkedéseket teljesítette. Szabó Mihályt a vád és következményeinek terhe alól felmentette.

§ A megdézsmált raktár. Nemess Géza aradi terménykereskedő kisjénői magtárát hónapokon keresztül megdézsmálták. Miután a nyomozás semmi eredményre sem vezetett, a magtárba napokon keresztül elbújtattak négy őrt, akiknek végül sikerült december elején a tolvajt Répás Simon kisjénői napszámos szeméjében elfogni. Répás bevallotta, hogy augusztustól kezdve fosztogatta a magtárt Fale György és Fale Simon nevű társaival együtt s a lopott gabonát legtöbbször Nemess kisjénői megbízottjának adták megint el, aki még csak nem is sejtette, hogy a tőlük lopott gabonát vásárolja vissza. Az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet. Répás bevallotta bűnét, de két társa tagadott és alibi tanukra hivatkozott. A törvényszék a bizonyítás kiegészítését rendelte el s ezért a tárgyalást elnapolta.

§ Tolvaj cseléd. Mihelyes Mária aradi cselédleány kisebb lopásokért már igen sokszor volt büntetve. Legutóbb a múlt év novemberében került mint vizsgálati fogoly az aradi ügyészség fogházába, ahol megbetegedett s a kórházba került. A kórházból egy éjjel kiszökött, de az arany szabadságot nem élvezhette sokáig, mert alig egy nap múlva újból elfogták. Az aradi törvényszék ma a megrögzött tolvajt egy évi börtönre ítélte.

§ Keresnek egy házasságszédelgőt. A budapesti törvényszék vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Kaith Miklós gazdatiszt ellen, aki egy urinőtől házassági ígérettel több ezer koronát csalt ki s megszökött.

Asszonyok a szerető ellen.

— A harcias feleség boszuja. —

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 30

Nagy esetpaté folyt le az elmúlt nyár egyik napján a József-köruton, ahol egy elegánsan öltözött fiatal hölgyet ütlegelt, sőt súlyosan meg is sebesített három-négy uriaszony. A harc szenvedő hőse Faragó Katica, egy csinos hivatalnokkisasszony volt, míg a harsos amazonok támadásának vezetője Luftschtz Antalné volt, egy magánhivatalnok felesége.

A haragos összetűzésnek persze előzményei voltak. Két évvel előbb a társaság tagjai kiinn nyaraltak Erzsébetfalván s itt az egyik hölgy férje, Luftschtz Antal sokat udvarolt a szép Katicának, akivel aztán később is, mikor beköltöztek Budapestre, folytatta az ismeretséget. Ez az ismeretség, amint sokan tudtak róla, tulment azon a határon, melyet egy családapa-férj és egy hajadon hölgy megengedhetnek maguknak.

— Kisasszony — kérte Luftschtzné többször a vetélytársát — mondjon le a férjemről.

— Én azt se tudtam eddig — felelte a leány — hogy Luftschtznak felesége van.

— Van, amint látja, sőt gyermekeink is vannak s ön nemcsak családjunk békéjét dulja fel, de a szerelmére sokat is költ a férjem.

Allítólag ez az utóbbi megjegyzés tette, hogy Faragó Katica — megsértettnak érezve magát — nem volt hajlandó a viszonyról lemondani. A Luftschtz-család pedig kénytelen volt tűrni az áldatlan helyzetet, mig nem az asszony maga mellé vette három barátját s az említett napon Katica kisasszonyra támadtak. És ott a helyszínen, világos nappal, az utcán, jól ellátják a baját. Napernyővel, lorgnettel és megymással rontottak reá és a homlokán, derekán és karján olyan sebeket hasítottak rajta, hogy vagy két hétig volt kénytelen azokat borogatni, meg flastromozni.

Hogy ki volt a négy hölgy, nem lehetett mind megállapítani s közülök csupán ketten: Luftschtz Antalné és Nagy Józsefné kerültek bíróság elé. Faragó Katica súlyos testisértés miatt tett ellenük panaszt és a járásbíró, amely elsőfokon ítélkezett az ügyben, felmentő ítéletet hozott.

— A hitves méltán volt — mondta a bíróság — felháborodva és szinte önkivületi állapotban cselekedvén, fel kellett menteni.

Felelősség folytán ma a törvényszék foglalkozott, Auer dr. bíró elnöklése mellett, az ügyvel. A tárgyaláson Aranyiczky dr. kir. ügy. kijelentette, hogy hibásnak találja az első ítéletet, mert önkivületi állapotról nem lehet szó ott, ahol a vádlottak előre felkészültek a panaszos inzultálására.

— De — tette hozzá a körvádló — én is értem a feleség felháborodását, elkeseredését s ez mindenesetre enyhítő körülmény. Sőt nagy mértékben enyhítő, a bűnösséget azonban ki kell mondani.

Ezt az álláspontot foglalta el a törvényszék is. Kimondta, hogy Luftschtzné bűnös, az enyhítő szakaszt alkalmazva, elítélte ugyan 30 korona pénzbüntetésre, azonban azt is kimondta a törvényszék, hogy a novella alapján az ítéletet nem hajtja végre. A másik vádlottat, Nagy Józsefnét pedig, miután az ütlegelésben való részvételt tagadta, egész simán fölmentették.

A történetekhez tartozik még, hogy Faragó Katicát azóta barátságos hajlandóságai miatt — kitiltották a fővárosból.

Kibővítik a törvényszéki palotát.

(Értekezlet Fábrián Lajos elnöknel. — Második emelet vagy új épület?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 30.

Az aradi törvényszék palotája sohasem tartozott Aradnak sem legszebb, sem célszerűbb középületei közé. Már amikor elkészült, felmerült ellene a panasz, hogy szűk, beosztása nem praktikus, egyes helyiségei egészségtelenek. Azóta megnövekedett a törvényszék és a járásbírói ügyforgalma, megnövekedett a bírák, de különösen a jegyzők és joggyakornokok száma, úgy, hogy a ma elhelyezkedés sem a kényelem, sem a praktikusság szempontjából nem kifogástalan. A jövő pedig még vizsgálatlanabb: az új polgári perrendtartás a járásbírói és a törvényszéki perek számát ismét növelni fogja, az aradi törvényszék és járásbírói létszámát emelni kell, úgy, hogy az elhelyezkedés a mai épületben lehetetlen lesz.

Váratlanul, előzetes bejelentés nélkül ma reggel Aradra érkezett Laborski miniszteri tanácsos, hogy erről a fontos kérdésről tanácskozzék Fábrián Lajos dr. törvényszéki elnökkel, Kovács József vezető kif. járásbíróval és Szakolczay Lajos dr. vezető kir. ügyésszel. A tanácskozást megelőzőleg alaposan megvizsgáltatták, felmérték szakemberrel a törvényszéki épület folyosóit, szobáit s a mérnökök úgy nyilatkoztak, hogy a jelenlegi épület kibővítése nem ütközik különösebb akadályokba.

A tanácskozáson kétféle terv merült fel. Laborski miniszteri tanácsos úgy találta, hogy a legalkalmasabb, ha a törvényszéki palota

Maros utcai frontját kétemeletessé képeznék ki.

Ez annyival is könnyebb, mert az épületet már úgy alapozták, építették, hogy az első emelet felé egy másodikat lehessen húzni, a Salacz-park és az Erzsébet királyné-körut felé eső részen ezt már tervezték is. A második emeletre kerülne aztán az ügyészség s az így felszabadult földszinti helyiségeket a járásbírói foglalná el.

Szakolczay Lajos vezető kir. ügyész azonban nem helyeselte ezt a tervet, hanem azt ajánlotta, hogy a városnak a törvényszéki épülettel szemben levő Maros-utcai telkén, amelyen jelenleg fatelep van

új emeletes épületet építsenek

s ebben nyerjen elhelyezést az ügyészség és a gyermekbírói foglalkozás.

— Bizonyos, — mondotta Szakolczay — hogy az új gyermekbírói foglalkozási törvény alapján rövid időn belül Aradon is kell dologházat, sőt nagyon valószínű, hogy fiatalok fogházát is építeni. Ilyenformán amúgy is szükség lesz új épületekre. A praktikusság is emellett szól, mert az ügyészségnek naponta 50—100 intézkedést kell a fogházban tenni és így ha a második emeletre kerülünk, nagyon meg lenne a dolgunk nehezítve. Az építendő második emeleten amúgy is csak tíz szobát kaphatnánk az eddigi tizenhárom helyett s bajosan tudnánk elférni. Ha ellenben új épületet kapnánk, szervezettebb lenne összeköttetésünk az ügyészségi fogházzal s emellett a törvényszéknek is meg volna a lehetősége a terjesztésre.

A nagyfontosságú kérdésben egyelőre még nem történt végleges döntés, de több, mint valószínű, hogy takarékosági szempontokból Laborski tervét fogadja el a minisztérium.

Ajánlatos volna, ha az átalakítási munkálatok alkalmával az épület egyik nagy mizériáját megszüntetnék; azt tudnánk, hogy

a folyosók nem fűthetők.

A jogkereső publikum ma órák hosszat kénytelen fagyoskodni sokszor a bírák szobái a főtárgyalási termek előtt s igen sokan betegesen, meghűlve, influenzával távoznak a palotából. A bírák is csak bundákba burkolva járhatnak a fagyos folyosókon s nekik is előny lenne, ha ezt a kérdést is megoldanák. Értesülésünk szerint különben Lukácsy Lajos ügyvéd indítványt tett az ügyvédi kamaránál, hogy a kamara ez irányban tegyen lépéseket az illetékes köröknél.

Hámory László a kürtösi merényletről.

(Lakásán hallgatta ki a vizsgálóbíró.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 30.

Domokos László az aradi törvényszék vizsgálóbírója a napokban fölkereste aradi lakásán a még mindig gyöngéledő Hámory László képviselőt, hogy kihallgassa az ellene elkövetett merényletre vonatkozóan. A képviselő vallomásának rövid kivonata a következő:

— A Mladinékkel való ismeretségem tizenöt évre nyúlik vissza. Nekik vendéglőjük volt és a közönségi választásoknál jó szolgálatokat tettek nekem, amiért én megfizettem nekik és állandóan pénzzelükben részesítettem őket. Éveken át kölcsönöztem nekik sok ezer koronát váltók ellenében. Mladinné erős kártyaszervenvedélye és a család könnyelmű gazdálkodása lejtőre juttatta őket. Két évvel ezelőtt Mladinné levélileg több ezer korona kártérítési összeget kért tőlem azon a címen, hogy én a vendéglőjükbe járassal kompromittáltam őt és az általam elvett becsületét csak szép pénzzel lehet kireparálni. Én nem is reagáltam erre a levélre, mert hiszen abból egy szó sem volt igaz. Annyi történt mindössze, hogy én a választások ideje alatt sokat jártam a Mladin vendéglőjébe, azonban mindig óvakodtam a veszekedős természetű Mladinné közelébe jutni. Ő ellenben fünek fának azt híresztelte, hogy velem nagyon közeli ismeretségben van és nálam a lakóság javára sok mindent keresztül tud vinni. Ugy hallottam, hogy ezen a réven sok embert meg is pumpolt Kürtösön. Mladinné különös levele után teljesen megszállítottam velük minden összeköttetést.

Mivel lassankint annyira tönkre mentek, hogy még nálam lévő adósságaiknak a kamát se tudták megfizetni, bepöröltem őket. Kénytelen voltam ellenük kitűzni az árverést és aztán el is árvereztettem a házukat. Egy aradi kereskedő vette meg a házat, de én utóajánlatot adtam be és megvásároltam a pótarverésen. Meg kellett ezt tennem, mert ha a házuk más kezére jut, akkor az én követelésemmel csak nagyon csekély része térül meg. Azután ők alkudozni kezdtek velem, hogy bent maradhassanak vendéglőjükkel a házamban. Én hajlandó voltam kiadni nekik a lakást, de ők nem akartak annyi bért fizetni, amennyit kértem s erre kijelentettem, illetve megüzentem nekik, hogy kénytelen leszek őket január 10-én kilakoltatni. Azt hiszem, ez lehetett tulajdonképeni oka a merényletnek. Már hetekkel ezelőtt hallottam róla, hogy merényletet terveznek ellenem. Mladinné októberben bent járt az Aradi Közlöny szerkesztőségében, hogy gyalázó nyilatkozatot helyezzen el ellenem, a szerkesztőség azonban nem fogadta el és a szerkesztőség értesített arról, hogy a nyilatkozatból arra lehet következtetni, hogy merényletet terveznek ellenem.

Hámory azután elmondotta a merénylet részleteit, hangsúlyozva, hogy Mladin a községében leselkedett rá és nem véletlenül találkozt vele. A vizsgálóbíró már megkezdte a tanuvallomásokat.

Az ellopott bűnjel.

(Tolvajok a budapesti vizsgálóbírósnál.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 30.

Tegnap este óta a legnagyobb titoktartással foglalkoznak egy érdekes esettel a főkapitányság bünyügyi osztályán. A budapesti törvényszékről ugyanis egy bűnjel leptak el erről mindaddig senkinek sem volt tudomása, míg a rendőrség tegnap egy belvárosi kereskedőnél le nem foglalta a bűnjelt.

Fél év előtt a tudományegyetem Tűzoltó-utcai intézetében betörők jártak, akik egész csomó értékes műszert, köztük egy háromezres koronás mikroszkopot vittek el. A kultuszminisztérium alig az eset előtt néhány héttel vette az értékes műszereket és a mikroszkopot, melynek C. Reichert Dresden 43568 III. volt a jelzése. A följelentést megtették s a nyomozást siker is koronázta, mert a rendőrség kézrekerítette a betörőket zsákmányukkal együtt és így a nagyértékű mikroszkop mint bűnjel pecsét alá került s átvándorolt Takács Aurél vizsgálóbíróhoz.

Tasnády-Nagy László dr. tanár, aki a mikroszkopot az anatómiai intézetben használta, ismételtelen fölkereste Takács vizsgálóbíró és kérte, hogy a műszert adja ki. A vizsgálóbíró méltányolta a kérelmet és kijelentette, hogy legközelebb kiadja a mikroszkopot.

Végre is megunt a tanár a könyörgést és tegnapelőtt két tanársegéddel körutra indult az optikusokhoz, hogy kölcsönmikroszkopot szerezzen. Így jutottak el Radó Adolf fegyver, látszerészeti és sportokkereskedésébe, mely az Egyetem-tér 5. számú házában van. Nagy László dr. vizsgálta a különböző mikroszkopokat, miközben majd kővé meredt, a mikor az anatómiai intézet volt műszerét véltá fölismereni. Megnézte a fölírást és egész tisztán látta az ismert számot.

A tanár kisetett az üzletből és az utcán közölte a tanársegédekkel fölfedezését. Egyenesen a főkapitányságra mentek, a hol, este hét órakor megtették a följelentést. Az üzletbe detektívek mentek s a mikroszkopot a törvény nevében lefoglalták.

Együttal kérdőre vonták a tulajdonos, hogy miképen került birtokába a műszer. Radó Adolf tiltakozott a hatóság embereinek eljárása ellen, a mellyel ilyen kellemetlenséget okoznak üzletében, de a detektívek a mikroszkopot elszállították. Távozásuk előtt azonban ismételtelen megkérdezték Radó Adolfot, miképen került üzletébe a műszer? Radó azt felelte, hogy árverésen vette, de arra, hogy mikor, nem tudott pontosan visszaemlékezni.

A főkapitányságon most már részletes jegyzőkönyvet vettek föl Tasnády Nagy László dr. egyetemi tanárral, valamint a kíséretében volt tanársegédekkel, továbbá a lefoglalásról is, de mindez olyan titokban történt, egy külön rendőrkapitányának deszignálásával, hogy sikerült is a reggeli lapok előtt a dolgot eltitkolni.

A rendőrség a titokzatos eset dolganak ki derítésével a késő éjszakai órákig foglalkozott s ma ismételtelen hozzáfogott a nyomozáshoz, belevonva minden érdekeltet, értesítve természetesen Takács Aurél dr. vizsgálóbírót is. Ebben a percben csak az bizonyos, hogy még egyáltalán nem tudja a rendőrség a bűnös vagy bűnösök nevét. Annyi bizonyos, hogy az egész történet igen különös fényt vet arra a lelkiismeretességre, amellyel a bűnjelét őrzte. A mi a rendőrség titkolózását illeti, az teljesen érthető emberi dolog: röstelték a fölfedezést.

Válópör névtelen levelek miatt.

Tizenhárom feljelentés egy vidám ifju ellen.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, január 30.

Erdekes és szokatlan esemény tartja most igazolomban a nagyváradai úri társaságokat. Előkelő nagyváradai emberek részint gépirásos, részint női kaligráfiával megírt leveleket kapnak, melyben figyelmeztetik az illetőt, hogy üljön keveset otthon is és törődjön a feleségével is egy keveset. Hasonló szövegű figyelmeztetést kaptak az illető urak feleségei is.

— Nagyságos asszonyom, vigyázzon egy keveset férjére is, mert a férje üres óráit nem a kaszinóban tölti, hanem itt is itt, egy meghitt Körös-utcai kis lakásban.

Egy nagyváradai ismert kereskedő, W. D. hasonló írású levelet kapott. A levél így hangzott:

— Tisztelt uram! Mondottam már önnek, hogy a felesége megcsalja. Hogy jóakaratu figyelmeztetésemben ne kételkedjen, elárulom, hol lesz a felesége? Holnap délután négy és öt óra között megtalálhatja kedves nejét az Ezredévi-emplétkér második padján.

W. D. felesége ugyanezt a levelet kapta azzal a különbséggel, hogy négy és öt óra helyett fél négy és fél öt óra közé helyezték az időt. A férj és feleség nagyon szeretik egymást, de a titokban elküldött névtelen levelek mindketőlükben felkeltették a féltékenységet. Természetes, hogy a levél tartalma a szívükbe nyilalt és mindketten elmentek a névtelen levélben jelzett helyre, hogy személyesen győződjenek meg a levelek igazságáról.

A levél persze nem hazudott: W. D. az Ezredévi-emplétkéren találta a feleségét és viszont. Óriási jelenet. W. D. sulyos szavakkal tett szemrehányást feleségének, aki erre dühösen fakadt ki:

— Csak maga hallgasson. Én nem követtem el hűtlenséget. Azért jöttem ide, mert figyelmeztettek, hogy miben sántikál. Nem csalódtam. Vegye tudomásul, hogy megindítom maga ellen a válópört.

— Én is maga ellen — veszekedett a férj és ott hagyta a feleségét, aki keservesen zokogni kezdett, majd hazament, összecsomagolta a legszükségesebb ruháit és hazautazott az édesanyjához.

Később, mikor a férj valamennyire lehült és nagy bánattal szívében járt-kelt Nagyvárad utcáin, nyomozni kezdett és kiderítette, hogy az ő egyetlen kis felesége nem is csapodár asszony. Valószínű, hogy nem mond igazat a névtelen levél.

Titkára beavatta a legbizalmasab nagyváradai ügyvéd barátját B. drt és kutatni kezdtek a levél írója után. Detektív munkájuk közben itt-ott hallották, hogy nagyváradai uriembereknek hasonló levelekkel dúlták fel lelki nyugalmát. Nyolcan-tizen összeállottak és a rendőrség közbenjárásával le is leplezték az apokrif levelek szerzőjét, aki, ami a legérdekesebb, egy ismert nagyváradai hivatalnok, aki mint ismert aranyifju tekintélyes szerepet visz. A fiatalember ellen a nagyváradai kir. járásbírósnál becsületstértés és rágalmozás miatt tizenhárom feljelentést adtak be.

TANÜGY.

(—) Magyar-román bizonyítványok. Budapestről jelentik: A Bud. Tud. jelenti: Egy budapesti napilap mai számában megjelent cikk szerint Jankovich Béla közoktatásügyi miniszter azzal, hogy a nagyszabasi éksekmetropolitá által bemutatott magyar és román hasá-

bos elemi iskolai végbizonyítványt érvényesnek ismerte el, megsértette az érvényben lévő törvényes rendelkezéseket. A Bud. Tud. ezzel szemben illetékes helyről szerzett értesülés alapján megállapítja, hogy az erre vonatkozó törvény egy későbbi rendelettel akként módosított, hogy az elemi iskolai végbizonyítványok kiállításánál a magyar nyelv mellett az iskola tanítási nyelve is használható hasábosan.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: *Mária Antonia*, dráma. (B. bérlet.)
 Vasárnap: Délután: *Eva*, operette. Este: *Mária Antonia*, dráma. (C. bérlet.)
 Hétfő: Délután: *Kis gróf*, operette. Este: *Hajduk hadnagya*, operette. (A. bérlet.)
 Kedd: *Katonadolog*, operette. (B. bérlet.)
 Szerda: *Mérföldkövek*, szimfonia. (C. bérlet.)
 Csütörtök: *Mária Antonia*, szimfonia. (A. bérlet.)
 Péntek: *Nagy kabaré*, (B. bérlet.)
 Szombat: *Az ördög*, vígjáték. (C. bérlet.)
 Vasárnap: Este: *Az ember tragédiája*, dráma. (A. bérlet.)

* A vasárnap esti filharmonikus koncert zenekari számai közül szenzáció számba megy Csajkovszki 1812. ünnepi nyitánya, mely a nagy Napoleon szerencsétlenül végződött orosz hadjáratának zenei illusztrációja. A francia Marseillaise kel itt birokra az orosz kozákokkal. Az ütközetből nem hiányzik a nagy dob ágyudőreje sem. Hol az egyik fél, hol a másik van tulsúlyban a hangcsatában, melynek végén az orosz himnusz diadalmas zengése a harangzúgás mellett felvonuló oroszok győzelmét tárja elénk. Kara Győző tanár tavalyi cikksorozata e háborúról az érdeklődést annyira felkeltette e mű iránt, hogy nagyon sokan csupán e végett hallgatják meg e koncertet, melynek pedig fő vonzó ereje mégis csak Telmányi Emil hegedűművész játéka, mit bizonyít az, hogy jegyek már csak a 16. sorból kezdve kaphatók Scherhag és Fia cégnél.

* Hallo von Emerich. A komoly Vossische Zeitung, kétségtelenül egy német táviró-tiszt hibájából, furcsa címet adományozott Földes Imre vígjátékának, a Halló!-nak. A berlini újság tegnapi számában közli hamburgi tudósítója táviratát, amely szerint az odaváló Schauspielhausban bemutatott Foeldes magyar író Hallo von Emerich című háromfelvonásos vígjátékát.

* A színház jelentései. *Hajduk hadnagya*. A regébbi évek magyar operette-termelésének egyik legpompásabbja, Rajna—Czobor igazi magyar daljátéka volt a *Hajduk hadnagya*, amely hosszú időközön keresztül állandó és kedvelt műsordarabja volt a színházaknak. Erdekes tehát Szendrey Mihály kísérlete, amikor a *Hajduk hadnagyat* most feleleveníti. Teljesen új szereposztással, teljesen új betanulással megy ez a darab, úgy, hogy ez már nem is repriz, de valóban bemutatászámba megy. A *Hajduk hadnagya* főbb szerepeit Diósy, Pataky, Rontay, Barics, Győző, Polgár, Várnay, Virágh, Deili, Beregi dr. játsszák. A *Hajduk hadnagya* hétfőn és kedden este kerül színre.

Vasárnap délután az *Eva* megy Pataky Vilmával a címszerepben, míg este harmadszor a *Mária Antonia* kerül színre. — Hétfőn délután a *Kis gróf* van műsoron.

* Nilus királynője. Ez a szenzációs római történelmi dráma a legfrissebb eseménye a filmpiacnak. A közel 2000 méteres filmet az Apolló-színház négy napra lekötötte óriási költség mellett s a jövő hét elején kezdi meg a bemutatását. 4256

* A Mezey dr. és Zay-féle Akadémiai Zeneiskolában (Andrássy-tér 8) a II. félévre szóló beiratások már megkezdődtek.

* A kék egér jelenti, hogy legközelebb az Urániában mutatkozik be az aradi közönségnek. 3

* Az országút. (Az Uránia slágere.) A színház irodalmi ciklusának második bemutatója ma zajos sikert aratott; olyant, amit az illusztris szerző és a kiváló művészek megérdemelnek. Szakítva a rémdrámák izléstelen, idegölő léhaságaival. Lindau az eseményeket a történelmi hűség igazságában jelenti meg. A mi történik: az egy szenzációs bűnpör minden mozzanata nem kiszinezve, vér és undor nélkül. S mindennek szemünk előtt azért kell leperegni, hogy megértsük és megérezzük Lindau gyönyörű életbölcességét, — az eszmét, hogy a szabadság kincs, erő, de csak azért, mert az emberiség életrendébe így van beállítva. Ha elszokunk tőle: leayüggöz s tönkretesz. A kép a mester szédületes technikájával van beállítva, a szereplők mindegyike művész a maga nemében, a kiállítás pedig minden varakozást felülmúl. A közönség elismerő tapsokkal honorálta a műfilmet, melyet ma utoljára mutat be az Uránia. 3

* Az utolsó Psylander-est az Apollóban. A filmpiacot kétségtelenül ismét a Nordisk Film Compagnie uralja, amely legelsőknek vitte tökéletességig a kinematográfiát. Ami művészetet és technikai bravurt felölelhet a filmgyártás, azt gazdagon adják vissza a Nordisk-képek, a melyek mint fölvételek, a fotográfálásnak utolérhetetlen remekei, a rendezés finomult művészi ízlést és értéket világít meg minden egyes alkalommal s a szerepek megjátszása legnagyobb művészekre van bízva. Psylander a Nordisk-társulat starja s öt ünneplő most rajongó lelkesedéssel a magyar főváros. Ha az élő Psylander nem is látogathat el Aradra, az élethű árnyalakja ott van az Apolló vásznan s talán soha olyan hasonlatos nem volt önmagához, mint ebben a szerepében. Tegnap és ma valósággal bucsújárást vonzott az Apollóba Psylander, aki holnap, szombaton jelenik meg „A diadalmas szerelem”-ben utoljára előttünk. Psylanderrel egy műsoron szerepel a szép Suzanne Grandais is. 4256

MULATSÁGOK.

(=) A második katolikus körli teaest. A katolikus körli tea-esték rendezősege már csak nem egészen elkészült a február 2-án tartandó második est műsorával. A rendkívül érdekesnek ígérkező műsorban zene, ének, tánc, monológ, dialóg és tréfás jelenetek váltakoznak. Az egyes darabokat: *Bihari*, Busi, *Czárán Titi*, *Hehs Baba*, *Horváth Gizi*, *Kádas Aranka*, *Major Gizi*, *Rózsa Magda*, *Tóth Erzs*, *Urbányi Ilonka*, *Vertán Iduska*, *Láng János*, *Unger Ernő* és *Szigeti Béla* adják elő. A teljes műsort holnapi számunkban közöljük.

(=) A kereskedelmi utazók estélye. A már ismeretes műsor számán kívül ritka meglepetés vár a közönségre az óriási érdeklődéssel várt estélyen, amelyet az utazók a kulturpalotában rendeznek. Az estély nagyszabású nívós műsora következő: 1. *Karinthy Frigyes*: Csevegés. 2. *Gerő Margit*: Műdalok. 3. *M Zay Margit*, *Mezey Zeigmond dr.* és *Komlói Boriska Mendelsohn D.* moll zongora-trió. 4. *Franyó Zoltán* új versek. 5. *Gáborné Berju Erna* a Wiesbadeni Hofoper énekesnője a *Leoncavalló*: Bajazzók (Madárdal), b) *Műdalok*, zongorán kíséri *Tilger Árpád*, az aradi nemzeti színház karmestere. 6. *Kurtz János* saját népdalai. 7. *Pataki Vilma*, az aradi nemzeti színház művésznője: kuplák és operett részletek. 7. *Karinthy Frigyes* felolvasása. 9. *Gábor Arnold*: a) *Verdi*: *Rigolettó*, b) *Schumann*: *Két gránátos*, zongorán kíséri *Tilger Árpád*, a nemzeti színház karnagya. A hangverseny szombaton pontban 2 órakor kezdődik. Belépődíj: 2, 3, 4 és 5 korona. A hangversenyt tombola és táncmulatság követi. Az estély tiszta jövedelmét az utazók és ügynökök özvegy és árva-alapja javára fordítják, és erre való tekintettel felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

Ujra tárgyal a román komité.

(Tisza nyilatkozni készül? — Összeül a tizes bizottság.)
Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 30

Tisza István gróf miniszterelnök tegnapi kihallgatásán folyó kormányzati ügyekről tett az uralkodónak jelentést. E jelentés legfőbb pontja a román tárgyalás volt. A kifálynak pontos értesülése van a tanácskozás minden részletéről. Illetékes részről kapott információ alapján határozottan meg lehet állapítani, hogy a tárgyalást a románokkal folytatni fogják.

Tisza István gróf a román kérdéssel legközelebb fontos kijelentést fog tenni a képviselőházban és reflektálni fog a Budapestről terjesztett különféle híresztelésre is.

A román komité tizes bizottsága már holnap délután össze is ül a további teendők megbeszélésére. A bizottság tagjai közül eddig csak Mihályi Tivadar, Braniste Valér és Vajda Tivadar érkeztek Budapestre, míg a többiek: illésfalvi Papp György, Iván Miklós, Maniu Gyula, Pop-Csicsó István, Demján Vazul, Serbán Miklós és Goga Oktavián csak este érkeznek a fővárosba. Holnap tartják meg az első ülést, melynek célja, hogy megbeszéljék az új helyzetet és utasításokkal lássák el a hármas bizottságot, mely Tiszával újból tárgyalni fog. A bizottság tagjai élénk figyelemmel kísérték a miniszterelnök bécsi utazását és audienciáját. Véleményük szerint Tiszának eddig nem volt alkalma, hogy a tárgyalásokról írásbeli jelentést küldjön öfelségének s tegnap szóbeli uton számolt be a románokkal folytatott tárgyalásairól nemcsak a királynak, hanem Berchtold gróf külügyminiszternek is. A román nemzeti komité egyik tagja a holnap kezdődő tárgyalásokról ezt mondotta egy újságíróknak:

— A tizes bizottság utasításait meghallgatva, a hármas bizottság jelenteni fogja a miniszterelnöknek, hogy rendelkezésére állunk és készek vagyunk a tárgyalás fonalát újból fölvenni. Lehet, hogy a tárgyalások igen hosszú ideig fognak tartani, mert a megegyezés anyaga rendkívül nagy. A multkor csak egy részét tárgyaltuk le az anyagnak. Nagy érdekek fűződnek hozzá úgy a románok, mint a magyarok részéről, hogy az egyezés létrejőjön és a kedélyek megnyugodjanak. Épen azért nem akarjuk elhamarkodni a dolgot, a sietségre úgy sincs szükség.

Az sem lehetetlen, hogy a tárgyalás hetekig fog tartani.

A hármas bizottság tagjai esetről-esetre tájékoztatni fogják a tizes bizottságot a tárgyalás menetéről s a komité csak akkor hívjuk össze, ha döntő lépésre kerül a sor. Meg akarjuk ugyanis kimélni a komité tagjait a folytonos hosszú utazásoktól a fővárosba.

VÁROS ÉS MEGYE

Segély a munkanélkülieknek. Arad város tanácsa ma délelőtt Varjassy Lajos polgármester elnökletével rendkívüli ülést tartott és Kovács Vince kulturtanácsnok előadása után elhatározta, hogy még a mai napon megkezdi a munkanélküliek segélyezését. Felhatalmazta a tanácsnokot, hogy a városi husszékából husz métermázsza szalonát, valamint a pénztárból 1600 korona készpénzt bocsásson a szakszervezeti bizalmi férfiak rendelkezésére, hogy azt a kijelöltek közt szétosszák és arról nyolc napon

belül a tanácsnoknak elszámoljanak. Ugyancsak ma utalta ki a tanács a Munkás Otthonnak juttatott tüzifa szükségletet.

Előleget kér a város az utcarendezésre. Lautner Mátyás és társai Bem-utcai lakosok kérelmezték a várostól, hogy az utcát csatornáztassa és rendezze. A közlekedési-bizottság ma délutáni ülésén foglalkozott a kérdéssel és úgy határozott, hogy az esetben, ha a háztulajdonosok a munkálatok fedezésére szükséges összeget előlegezik, akkor még ez évben végrehajtják a munkálatokat, ha nem, akkor csak a jövő év programjában kerül a dolog megoldásra.

Politika

a művészjubiléumon.

(József főherceg nem ment az ünnepélyre. Fenséges vendég Benzurnál.)

Fővárosi tudósítónktól.

Budapest, január 30.

Az Országos Képzőművészeti Társulat hetek óta készülődött arra, hogy a magyar képzőművészet egyik legnagyobb élő mesterét, Benzur Gyulát, a mesteriskola igazgatóját, a legkiválóbb történelmi festőt, hármas minőségében jubilálja. A hetven éves mester ötven esztendeje gyönyörködteti az egész világot klasszikus festményeivel és harminc esztendeje neveli, mint a mesteriskola vezetője a fiatal festőgenerációt. A jubileum a magyar képzőművészet nagy ünnepének készült és egyik fénypontja lett volna az a beszéd, amellyel az Országos Képzőművészeti Társulat védnöke, József főherceg volt megnyitandó a szép napot. Azonban nem így történt.

A főhercegi védnök elmaradt az ünnepélyről, nem mondott beszédet, de azért a hivatalos funkció mellőzésével a maga személyében elvitte hódolatát és tiszteletét a lángelméjű művészhez. József főherceg ma délelőtt fél tizenegy órakor rendjeleivel feldiszítve meglátogatta a jubileumot ülő mestert, a Bajza-utcai mesteriskolában lévő műtermében. A főherceg zárt automobilon, minden kíséret nélkül jött el a mesterhez, és melegen gratulált a jubilánsnak, a ki a magyar művészetnek világszerte hirt és dicsőséget szerzett. Több, mint félóraig időzött a művész műtermében József főherceg és nagy gyönyörűséggel szemlélte Benzur készülőben lévő alkotásait, akit végül arra kért meg, hogy vele együtt örökíttesse meg magát egy fényképen.

Nagy feltűnést keltett, hogy a főherceg ma délelőtt hirtelen azzal mondta le megjelenését, hogy katonai ügyekben el van foglalva. Különböző találgatások indultak meg távolmaradásáról, egyesek politikai tendenciát is tulajdonítottak ennek, így azt mondták, hogy József főherceg azért nem jelent meg az ünnepségeken, mert a kormány, amely nem volt meghíva, közbelépett és interveniált a főhercegnél, aki az intervenció következtében elállt a megjelenéstől. Az üdvözlés ennek következtében a legutolsó pillanatban, amikor már valamenyien megjelentek, s az előcsarnokban várakoztak, — Andrassy Gyula gróf is készen állott már, hogy elmondja beszédét — elmaradt. Hir szerint Tisza István gróf megnehezítelt, mert bár őt, mint a társulat tiszteletbeli tagját, meghívják, a kormány nem kapott meghívót az ünnepségekre. A társulat ezt az eljárását azzal indokolja, hogy teljesen családiai jellegű ünnepségről volt szó, amelyen csak tagok vehettek részt s így nem tartották szükségesnek a kormány meghívását. Valószínű

azonban, hogy Andrassy Gyula gróf keze játszott bele a politikai háttér elhatározásba.

A főhercegnek Benzurnál tett látogatása után tizenkét órakor tartotta meg Andrassy Gyula gróf elnöklésével a Képzőművészeti Társulat diszgyűlését a Mücsarnok disztermében, amelyet ebből az alkalomból gyönyörűen feldiszítottak színes brokát szövetekkel, gobelinekkel, pompás szőnyegekkel, rokokó butorral és délszaki növényekkel. A választmány művész és nem művész tagjai, valamint a társulat igen sok tagja jelent meg az ünnepélyen. Képviseltette magát a Lipótvárosi kaszinó és a Nemzeti szalón. Forster Gyula báró vezetésével küldöttség ment az ünnepelt mesterért, hogy őt felkérjék a mücsarnokban tartandó jubileum ünnepségen való részvételre. Dörgö éljen fogadta a belépőt és a melléktérben elrejtett honvédszenekar a szózatra zendített. Ennek elhangzása után a mester tiszteletői között a terem közepén elhelyezett zsöllyén foglalt helyet, előtte egy majolika vázában a Lipótvárosi Kaszinó ajándéka, hetven piros rózsapomázott.

Andrassy Gyula gróf nyitotta meg az ülést és a királynak ma reggel hét órakor Schönbrunnból küldött következő express-levelét olvasta fel:

Benzur Gyula főrendiházi tag, Budapest, Lendvay-u. 15. Fényes művészi pályafutásának emléktünetek alkalmából örömmel emlékezem meg kiváló alkotásairól, amellyel a hazai művészetet gazdagította és szívből kívánom, hogy sok éven át élhessen még változatlan erőben nemes hivatásának. Ferenc József.

Ezután Andrassy gróf üdvözlő beszédet intézett a jubilánsokhoz, amelyben a képzőművészetek nemzetfentartó, embernemesítő szerepéről beszélt. Hangsúlyozta, hogy Magyarországon különös oka van arra a társadalomnak, hogy tisztelje a kultúra munkásait, akik a nemzetnek dicsőséget szereznek, mert művészeink küzdenek az étellel és csak egy néhány költőnk az, akik élvezik a megérdemelt népszerűséget s akiket a külföld is ismer. Nálunk a rang és a pénz biztosít tekintélyt, társadalmi állást és nem az érdem. A nemzet nem minden rétege kulturált, erőnk legnagyobb részét kimeríti a politika és a gazdasági harc. Ezért van nagy jelentősége az olyan ünnepnek, amelyen isten kegyelméből való festőt és egész férfit, aki maga a megtettesült szerénység, ünnepelhetünk. Rámutatott arra, hogy Magyarországon az élet minden művészet híján való, a társadalom külső megjelenése, lakása, ruházódása művészietlen, divatnak hódoló és a modern életet jellemző izgatottságtól nem tud művészi formákat öltetni. Azután Benzur művészettörténeti jelentőségét méltatta, művészi egyéniségét ismertette, műveit jellemezte és mint az idealizmus harcosát ünnepelte.

Az éljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után Róna József a művészkollegák tiszteletét, becsülését és szeretetét tolmácsolta, majd pedig Andrassy gróf indítványára a képzőművészeti társulat Benzurt tiszteletbeli tagjává választotta és elhatározta, hogy Stróbl Alajos által készített mellszobrát a választmány üléstermében elhelyezi.

Kenyeres Balázs dr., a kolozsvári egyetem rektora Benzurt, mint az egyetem disz doktorát üdvözölte és ünnepelte benne a költőt, aki a művészet nemzetközi nyelvvel, a hazaszeretet dalát éneklő és dicsőséges példa az ország ifjúságának.

Az ünnepelt mester egyszerű és meghatott szavakkal köszönte meg a mai szép napot.

Az elnök a király éltetésével zárta be a diszgyűlést, majd pedig a jelenvoltak elénekelték a himnuszt.

HIREK.

Beraktározásból bűnügy.

(Az elárverezett butorok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, január 30.

A beraktározási vállalatok ellen igen sok panasz merült fel az utóbbi időben. Ezek a panaszok mind arról szólnak, hogy több ilyen vállalat burkolt üzletrészeket köt, sőt az gazdaságtól sem riad vissza. Ma a *Spiegel Testvérek* beraktározó vállalata ellen tett feljelentést a rendőrségen *Farkas Samu* kereskedő. *Spiegelék* beraktározta *Farkas* butorait a Kertész-utca 29. szám alatt levő üzlethelyiségükbe. *Farkasnak* pedig ezer korona kölcsönt adtak.

Mikor *Farkas* vissza akarta váltani butorait, a beraktározók már elárverezték azokat. A butoraitól megfosztott kereskedő erre sikkasztás miatt jelentette fel *Spiegeléket*. Ezek a rendőrségen azzal védekeztek, hogy ők üzlethelyüket ajánlott levélben értesítették az árverés napjáról, amde a levél nem volt kézbesíthető, mert *Farkas* nekik hamis címet mondott be. A kötvényen — *Farkas Samu* legnagyobb ámulatára — tényleg hamis volt a cím, holott ő — állítása szerint — a valódi lakáscímét mondotta be, de az aláírásnál nem figyelte meg, hogy ezt írták-e be. A rendőrség elrendelte a bűnügyi zárlatot a kérdéses butorokra, melyek időközben egyik *Karpenstein-utcai* kereskedő üzletébe kerültek.

A *Spiegel Testvéreknek* egyszer már meggyűlt a bajuk *Ligeti Ödön* mérnökkel. *Ligeti* harmincezer korona értékű műszert raktározott be, amelynek egy része elveszett. Ezt az ügyet békésen intézték el. A rendőrség különben árt a fővároshoz, hogy az egész beraktározási üzletágat rendszabályozzák meg.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése. Az időjárásban lényegesebb változás nem várható. — Sürgönyprognózis: Változás nem várható.

— A román trónörökös utazása. *Budapestről* jelentik: Ma délelőtt csendben és váratlanul megérkezett *Budapestre* a román trónörökös. Tizenkét óra ötven perckor robogott be a keleti pályaudvarra a berlin-ruttkai gyorsvonat, melynek egyik szalonkocsijából elegáns ur szállott le egy másik uriember kíséretében. Az első leszálló *Ferdinánd* román trónörökös volt, ki titkára kíséretében inkognitóban érkezett *Budapestre*, de csak néhány órára. Románia jövő királyát a budapesti román konzulátus két főtisztviselője fogadta a pályaudvaron. *Ferdinánd* trónörökös tudvalevőleg katonai kötelekek fűzik Magyarországhoz: 1908-ban a király *Ferdinánd* román trónörökös a 96-ik gyalogezred tulajdonosává nevezte ki, három évre rá az aranygyapjas renddel tüntette ki. A trónörökös hadsegédével az udvari váróterembe vonult, ahol a keleti pályaudvar vendéglőse ebédet szolgált fel. A fenséges ur negyvenkét koronát helyezett el a tálcán, azután a predeali gyorsvonat hálókocsijába szállott. A kocsis lépcsőjén állva még kezét fogott *Pileireszku* budapesti román konzullal és *Paul Ágost* konzulátusi titkárral, azután visszavonult a hálókocsinak részére fentartott fülkéjébe.

— *Izabella* főhercegnő *Budapest*en. *Budapestről* jelentik: *Izabella* főhercegnő ma este fél hét órakor kíséretével *Budapestre* érkezett.

— *Szerbia* fegyverkezik. *Belgrádból* jelentik: Ma királyi ukáz jelent meg. Az ukáz elrendeli, hogy a tartalékosok vonuljanak be csoportonként fegyvergyakorlatra.

— A dunántúli református püspök-jelöltek. *Budapestről* jelentik: *Tisza István* gróf, mint a dunántúli református egyházmegye főgondoka ma délelőtt tizenegy órára értekezletre hívta össze az egyházmegye espereseit és gondnokait, hogy *Antal Gábor* püspök elhalálzásával megüresedett dunántúli püspöki szék betöltése ügyében az egyházmegye hangulatáról értesülést szerezzen. Az értekezlet másfél óráig tartott, de megállapodás nem történt. Az csak a február másodikára összehívott komáromi értekezleten fog létre jönni. Az eddig emlegetett egyházi férfiak nem óhajtják a jelöltséget és így most három jelölt van: *Németh István*, theologiai tanár, egyházmegyei főjegyző, *Kiss József* és *Patay Károly* egyházkerületi esperesek.

— Bemegy az ellenzék holnap a Házba. *Budapestről* jelentik: A függetlenségi párt ma esti értekezletén elhatározta, hogy a párt *Budapest*en tartózkodó tagjai gróf *Bethlen István*nak a *Czernin*-intervju kérdésében holnap megtartandó interpellációja alkalmával a Házban meg fognak jelenni.

— Névtelen levélíró bölcsészek. *Rómából* jelentik: *Bonn* város intelligens világát hetek óta izgalomban tartja az anonim levelek sokasága, mely nemcsak az egyetem tanárai, hanem azok feleségei és leányai címére nap nap után érkezett. A levelek súlyos sértéseket tartalmaztak és nagyobb részükhöz erkölcstelen képek voltak mellékelve. A rendőrség napok óta nyomozott az ügyben, végre ma sikerült a tettesekre találni, *Reiss Henrik* és *Rottke Hermann* wiesbadeni. bölcsészethallgatók, személyében a kiket letartóztattak.

— *Andrényi Károly* bárót megoperálták. *Budapestről* jelentik: A *Park-szanatórium*ban tegnap este végeztek műtétet a nagybeteg *Andrényi Károly* bárón. Az operációt *Korányi Sándor* báró egyetemi tanár és *Winternitz Arnold* dr. egyetemi magántanár végezték és az teljes sikerrel járt. A beteget gyomorralatti tályogtól szabadította meg a műtét. Ma *Andrényi Károly* báró már jól érzi magát és gyógyulását előreláthatóan nem hátráltatja semmi komplikáció.

— Öngyilkos főhadnagy. *Bécsből* jelentik: A helyőrségi kórházban ma *Vittak Alajos* főhadnagy, ki ott megfigyelés alatt volt, felmetszette ütérét és mielőtt segítség érkezett, kiszenvedett.

— Az albán fejedelem utrakészül. *Berlinből* jelentik: *Wied Vilmos* herceg főudvarmestere *Broza*, február huszonhetedikén utazik *Durazzóba*, hogy ott a leendő albán fejedelem fogadtatására szükséges intézkedéseket tegye. Maga *Wied Vilmos* tizenöt nappal később indul *Albániába*.

— Kémkedéssel vádolt külügyi tisztviselő. *Berlinből* jelentik: *Pétervárról* táviratozzák a B. Z.-nek: A bécsi császári királyi távirati iroda *Rösner* nevű pétervári munkatársánál, a ki két év óta dolgozik ott, házkutatást tartottak, minden valószínűség szerint azért, mert kémkedéssel gyanúsítják. *Rösner* az osztrák és magyar közös hadügyminisztérium hivatalnok.

— Sikkasztó százados. *Przemyslből* jelentik: A katonai bíróság *Funk Rudolf* 30. gyalogezredbeli eltűnt százados ellen köröző levelet adott ki váltóhamisítás és sikkasztás miatt. *Funk* most állott őrnagyi kinevezés előtt és *Przemyslbe* *Budapest*ről helyezték, hol a 12. tábori útegnél szolgált.

— Támadás egy tanár ellen. Az aradi főgimnázium egyik osztályában ma délelőtt közvetlenül a tizenegy órai szünet megkezdésekor kellemetlen jelenetet rendezett egy aradi fiatalember. *Polgár Gy. Ödön* dr. tanár éppen a félévi bizonyítványokat írta alá a katedrán, amikor egyik tanulója azt az üzenetet hozta, hogy egy ur keresi. A tanár munkáját folytatva válaszolt: „Mindjárt kimegyek”. Ebben a percben már betoppant a tanterembe a látogató: *Kádas Lajos* dr. magánzó és hangosan kiáltozva a katedra felé rohant. A tanár éppen abban a percben tekintett föl munkájából, amikor *Kádas* dr. magasra emelt lovaglóstorral megtámadta. *Polgár Gy. Ödön* dr. balkarjával védekezett támadója ellen, akinek kezéből csakhamar kicsavarták az ostort. A zajra elősietett *Kunfalvi Péter* liceumi pedellus, aki megfogta a tanár támadóját és kivezette a teremből. Az izgatott és önuralmát teljesen elvesztő fiatalember a pedellussal is civakodni kezdett és *Kunfalvi* a lovaglóstorral többször *Kádas* fejére vágott. *Kádas Lajos* dr. kíséretében még egy ideig ismeretlen alacsony férfi is megjelent a liceum épületében. Mikor a támadás zajára a szolgák és több tanár elősiettek, az ismeretlen *Strifler Ferenc* gimnáziumi tornatanár szólította igazolásra és kiutasította az intézet épületéből. Az incidensről a megtámadott tanár azonnal jelentést tett *Burrián János* intézeti igazgatónak, aki még a délelőtt folyamán megjelent a rendőrségen és középületben okozott botrány miatt feljelentést tett *Kádas Lajos* dr. és ismeretlen társa ellen. *Polgár Gy. Ödön* dr. délután segédeket bizott meg az ügy lovasias uton való elintézésével, azonban a segédek arról értesítették felüket, hogy nem tartják helyénvalónak a lovasias elintézését. A tanár erre ügyvédje, *Nagy Sándor* dr. útján büntető feljelentést tett *Kádas Lajos* dr. ellen. A főgimnáziumban történt esetet ugyanis az előzte meg, hogy *Kádas Lajos* dr. néhány hónap előtt azt állította, hogy a tanár is megerősített állítólagos kellemetlen híreket *Kádasról*. *Polgár Gy. Ödön* dr. ekkor két megbízottjával írásban is értésére adta *Kádasnak*, hogy magyarázatot kér és rendelkezésére áll, azonban hónapokon keresztül semmiféle választ nem kapott.

— Exkommunikált szerzetesek. *Petrikauából* jelentik: Néhány nappal ezelőtt érkezett *Petrikauba* a püspök megbízottja, aki a római katolikus templomban exkommunikálta a jasnagorai kolostorban történt bűntény tetteseit, *Macoeh Damaziusz*, *Starcevszki* és *Oleszinszki* szerzeteseket. A ceremónia rendkívül ridég ünnepeességgel folyt le. A feketével bevont és gyertyákkal megvilágított templomcsarnokban előbb istentiszteletet tartottak, majd bevezették a fehér kámzsába öltözött bűnösöket. A vikárius ekkor felolvasta a pápai rendeletet, a mely a bűnös szerzeteseket kutasítja a katolikus egyházból és anatómát mond rájuk. Az exkommunikáltakról ezután letépték a szerzetesi kámzsát is, rabruhába bujtatták őket, egyszersmind kezüket bilincsekbe verték. A szomorú szertartás alatt *Macoeh* zokogásra fakadt s a jelenvoltaktól bocsánatot kért. *Starcevszki* is sírni kezdett, míg *Oleszinszki* egészen nyugodt maradt.

— Megnyílik a Hungária kávéház. Egy héttel később, mint ahogy eredetileg tervezték, nyílik meg újból a *Hungária* kávéház. *Szombaton* reggel már bevonulnak a reggelizők, délutánra pedig megelevenedik, zsbongó élet tölti meg a közel két hétig zárva tartott kávéházat. Este már zene is csendül fel a ragyogó helyiségben, amelyet az új tulajdonosoknak, a *Fischer Arthur* és társa cégnek kezelésében bizonyára még szívesebben keres fel *Arad* uri közönsége, mint eddig, mert az új bérlőket a legjobb hír előzi meg.

— Kis névtelen bűnösök. Egy tizenöt éves borossebesi illetőségű fiu, akit csavargásért már tavaly kitiltottak Aradról, a Lloyd-épület egyik üzlethelyiségéből ellopott egy Vörös Kereszt perselyt. A rendőrségen Szilágyi László dr. rendőrfogalmazó, a fiatalok ügyeinek referense foglalkozott a szerencsétlen család körülményei miatt rossz utra tévedt fiúcskával, akinek ügyét áttette a fiatalok bíróságához. Egy másik tizenöt éves fiúcska ügye szintén foglalkoztatta a rendőrséget. A fiu anyja ma megjelent a rendőrségen és előadta, hogy gyermeke két nappal ezelőtt megszökött hazulról s azóta nem tudják, hová lett. A tizenöt éves fiu rendszeresen lopta hazulról a pénzt s az értéktárgyakat, sőt idegenektől is lopott már ékszereket. A napokban pedig elment édesanyjának munkaadójához s tiz korona előleget kért tőle anyja nevében, aki így mondta a fiu — személyesen nem jöhet el s ezért őt küldte. A munkaadó gyanútlanul átadta a tiz koronát a fiúcskának, aki a pénzzel azután megszökött. A rendőrség körözi. — A két kis bűnös nevét, még neve kezdőbetűjét is tilos nyilvánosságra hozni a fiatalokról szóló törvény rendelkezése értelmében.

— Szerencsétlenül járt vadorzók. Kevermes község mellett a Szan-Marko hercegi család vadaskertjében évek óta fölötté ügyes vadorzók pusztítottak és okoztak nagy kárt a beeses vadak közt. Semmikép sem sikerült leleplezni és ártalmatlanná tenni a titokzatos vadászokat, mignem most a véletlen ártalmatlanná tette őket. Tegnap este két, súlyosan sebesült embert, névszerint Fodor János és Forgács József kevermesi lakosokat beszállították az orvoshoz. Mindkettőnek a keze keresztül volt löve. Az egyiknek a karja már olyan állapotba volt, hogy le kellett vágni. Az orvos értesítette a gyanus sebesülés dolgában a rendőrséget. A vallásra Forgács és Fodor megvallották, hogy ők a keresett vadorzók. A minap is lesre mentek, azonban az egyikük elveszített és az elszült fegyver mindkettőjüknek átfurta a karját. Mindkettőjük ellen megindították a törvényes eljárást.

— Eltitkolt öngyilkosság. Gázsó Pál ácsmesternek negyvenkilenc éves felesége még január 25-én öngyilkossági szándékából marólugot ivott. Az asszony tettét a hozzátartozók nem hozták a rendőrség tudomására, hanem beszállították a kórházba. A súlyosan sérült asszonyt a kórházból tegnap kibocsátották, minthegy életbenmaradásához nincs remény. Ma a rendőrség tudomására jutott az öngyilkosság és Vida Vilmos rendőrfelügyelő, valamint Hecht Arnold dr. kerületi orvos megjelentek az ácsmester Károlyi Gyula-utca 5. szám alatti lakásán, de a nagybeteg asszonyt kihallgatni nem lehetett, mert beszélni már nem tudott; csak a fejével intett, amikor megkérdezték tőle, hogy öngyilkos akart-e lenni. A hozzátartozók nem tudják, mi készítette az asszonyt az öngyilkosságra.

— Mérget ivott tévedésből. S. J. építési rajzoló beteg felesége ma délután orvosság helyett tévedésből formalint ivott. Értesítették a rendőrséget, ahonnan Grumáz László dr. ügyeletes rendőrfogalmazó és Prohászka László dr. hatóságos orvos mentek ki a beteg asszony lakására, ahová a mentők is kivonultak. Az orvos megállapította, hogy a formalin komolyabb sérüléseket nem okozott s így a beteg kórházba szállítására sem volt szükség.

— Halálozás. Várszegi József volt gázgyári könyvelő január 30-án Gyulán 25 éves korában elhunyt. Temetése Aradon, a felső temető halottas házából február 1-én, délután 3 órákor lesz.

— A belügyminiszter a tüdőbetegekért. Szokatlanul érdekes rendeletet küldött most Aradmegye alispánjához és a vármegyei kórház igazgatójához Sándor János belügyminiszter. Ugyanis tudomására jutott a miniszternek, hogy egyes kórházakban a sebészeti betegeket jobb gondozásban részesítik a tüdőbetegekénél. A miniszter az illetékes kórházigazgatókat ebben a rendeletben arra figyelmezteti, hogy az állami életben legnagyobb szerepet játszó népjárvány — a tüdővésznek — leküzdésére minden lehető el kell követni. A kórházakban a tüdőbetegeknek tiszta, világos, kitünően szellőzőt s lehetőleg napsütötte szobákat kell adni a többi betegekétől teljesen elkülönítve. Egészen külön ápolókat, ruhákat, s föltűnő színű evőeszközöket kell a tüdőbetegek rendelkezésére bocsátani, amelyeket minden használat után jól fertőtleníteni. A miniszter szigorú köteleességüké teszi a kórházvezetőknek, hogy emez intézkedések fogantatásáról neki jelentést tesznek és az ellenőrző közigazgatási bizottságok figyelmét is külön felhívja a legújabb utasításokra.

— Lázongó matrózok. Fiuméből jelentik: A Jókai Adria-gőzös ma Santosból ide érkezett és este nyolc órákor folytatni akarta útját Trieszt felé. Elindulása előtt a hajó hat matróza megtagadta az engedelmességet és könyveket, valamint járandóságukat követelték. A hajó vezetősége nem akarta a matrózok óhaját teljesíteni, mivel azok Trieszben lettek szerződöttve és szerződésük az egész utat tartalmazza. A matrózok erre törni, zuzni kezdtek, mire partra szállították és letartóztatták őket. Az engedetlenek ellen a fiúmei rendőrség megindította az eljárást. A Jókai gőzös más matrózokkal kiegészített személyzettel késő este folytatta útját Trieszt felé.

— Deroulede meghalt. Párisból jelentik: Deroulede Paul, a hazánk szövetségének elnöke ma reggel hét órákor Nizza mellett egy viharban meghalt. Deroulede már hetek óta szívdajos volt. Deroulede a francia hazafias ligát mintegy harminc évvel ezelőt alapította. A Waldeck-Rousseau minisztérium idejében több társával letartóztatták, mert azzal gyanúsították, hogy összeesküvést tervez a közársaság ellen és az ugynevezett állami törvénytörések előállítására, amely tiz évi számkivételre ítélte. Deroulede hosszabb ideig Bécsben tartózkodott akkor, és amikor amnesztiát kapott, visszatért Párisba. Az elhunyt Franciaország egyik legnépszerűbb alakja volt.

— Vasuti összejöttetés. Budapestről jelentik: Január huszonegyedikéről harmincadikára virradó éjjel Talya és Erdőd között az 1211. számú személyvonat utolerte az Erdőd fele haladófelben levő 1269 számú tehervonatot, melynek utolsó kocsijába ütközött. Az 1211. számú vonat kalauz és postakocsija, az 1269 számú vonat két kocsija kiskilt. A tehervonat fékezője könnyebb zuzedást szenvedett, a személyvonat utasai közül senki sem sérült meg. Az államvasut igazgatósága szigorú vizsgálatot indított, hogy mi okozta a szerencsétlenséget.

— Rend van a rendőrbírósnál. Greén Nándor főkapitány Petkovics Béla felügyelővel ma hivatalvizsgálatot tartott a rendőrbírósnál nyelviségeiben. A főkapitány mindent rendben talált, s meglegedését fejezte ki Grumáz László dr. rendőrfogalmazó, a rendőrbírósnál vezetője előtt.

— Lopás a piacon Szabó Jánosné rovtmultu ötvenhat éves napszamos asszony, akit már számtalanszor elítéltek lopásért, ma délután a Thököly-teren egy kis leány zsebéből het koronát lopott ki. A lopást a kis leány azonnal észrevette, szót a körülállóknak, akik nekiestek az asszonynak, s amíg a rendőr közbe nem lépett, alaposan elverték. A tolvaj asszonyt, aki azzal védekezett, hogy a pénztárca a kis leány elejtette, letartóztatták.

— Amortizációs kölcsönök jöfvevényes kész és építendő aradi hazakra, földbirtokra előnyös feltételek mellett, ugyszintén tisztviselői kölcsönök kaphatók Szücs F. Vilmos által Arad, Karolina-utca 8. 585

— Drága ebéd a népkonyhában. Az előző Jénő tizenkét éves fiu ma a népkonyhában ebédelt s a zsebében volt egy pénztárca, amelynek tiz koronányi tartalmát apjának egy adásától inkasszáta be. Ebédje végzetével a fiúcska rántan vett észre, hogy a pénztárca hiányzik a zsebéből. Följelentést tett a rendőrségnek s a lopással egy Gyarkovits nevű rovtmultu csavargót gyanúsít, aki a népkonyhában mellette ült. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Levágott baromfival házassági tilos. A belügyminiszter nagy súlyt helyez az egészségügyi óvintézkedésekre, amelyek érdekében folyton újabb rendeleteket bocsát ki. Arad város tanácsához a napokban leiratot küldött, amellyel egy konkrét esetből kifolyólag megtiltja a levágott baromfiakkal való házasságot.

— Letár miatt mélyen leszállított árak Fischer-féle Nagy Áruházában, Arad Szabad-ság-ter 12. sz. alatt.

— Üzletáthelyezés. Fodor és Halmos Sőrfi divatárú üzlete kibővítve a „Fehér Kereszt” szálloda épületébe költözött. 630

— Ritka bélyegek vétele és eladása Kerpelnél. Egész gyűjtemények vásárlása 291

TARKASÁGOK.

(A francia tudás.) Egy aradi úrval a főváros jassznegyedében: a Csikágóban furcsa kaland esett meg nemrég. Másodmagával valamilyen női ügyben barangolt a külváros veszélyes táján, amikor az árnyékos kapualyból egy szűlt sőrfi topant eléjük és valamit — kést, revolvert, vagy kulcsot villogtatva így kiáltott:

— La bourse, ou la vie!

Az aradi ur haborás nélkül, egyetlen szempillantás alatt zsebébe nyult és átadta az előkelő szavú idegennak a pénztárcaját. Azután rohami lépésekkel távoztak egymástól: egyik irányban a két ur, az utca másik vége felé a franciával támadó utonálló, talán valami elszűlt francia vándorló, talán egyszerű csikágói humorista.

Mikor már messze jártak, megállt az aradi ur társa:

— Te, miért engedél olyan gyorsan, miért adtad oda nyomban a pénzt annak a csikófőgónak?

— Csak azért, hogy lássa az a kártya, hogy tudok francián!

(Négyszeres boldogság.) Nőkről került szó a kávéházban és a boldogságról, amelyet csak a nők adhatnak meg a férfiak. Mindenki elmondta a véleményét, egyesek kalandokat kezdtek mesélni, amikor egyszerre csak a társaság egyik tagja, sőrri körüdműs, hogy egészen elhatárolt és így szól:

— Hát fiúk, engem már négy nő tett boldoggá!

— Négy nő? Hogy-hogy?

— Négy nő kezét kértem meg életemben és mind a négy — máshoz ment feleségül!

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Munkás-előadás. Az „Országos Magyar Iskola Egyesület” ezidén is rendez Aradon ingyenes munkás-előadásokat. Az első előadást február hó 1-én vasárnap délután 11 órákor az „Apolló-színház”-ban tartják majd „Kináról és Japan”-ról: Záray János által tart előadást, veitett képekkel.

Az ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	247
Szerkesztőség csak éjjel csak	248
Melléklet	251
Kiadóhivatal és terjesztő osztály	252
Nyomda	253

Meghívás.

Az Első Ujszentannai Takarékpénztár Részvénytársaság

f. é. február hó 15-én délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében.

XXX. rendes évi közgyűlését

tartja meg, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése és a felügyelő-bizottság által megvizsgált 1913. évi zárszámadásnak előterjesztése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése, a tiszta nyereség felosztása és hovatfordítása iránt.
3. Két részvényes választása, a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
4. Három, esetleg négy igazgatósági és egy felügyelő-bizottsági tag választása.

Ujszentanna, 1914. január hó 25-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: 52. §. Azon részvényesek, kik a közgyűlésen szavazati vagy választási jogukkal élni akarnak, kötelesek részvényeiket 7. § legkésőbbben egy nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézet pénztáránál, vagy Aradon az Aradmegyei Takarékpénztárnál letéti okmány ellenében átadni, ellenkező esetben a tanácskozásban és szavazásban részt nem vehetnek.

Zármérleg.

1913. december 31-én.

Vagyon.

Téher.

	Korona	fil.	Korona	fil.		Korona	fil.	Korona	fil.
Pénztári számla...			119665	28	Részvénytőke ...			600000	
Váltó számla ...			2964110	90	Tartalékalap számla...	172996	32		
Jelzőlog számla...			386647		Külön tartalékalap számla ...	10000		*182996	32
Kötvény számla ...			31026		Betét számla ...			1658143	87
Folyó számlán ...			43159	59	Visszleszámítolási számla ...			910783	74
Visszleszámítolás átmeneti kamat számla			23415	57	Előre felvett kamat számla ...			54145	46
Adósok számlája ...			6538	39	Hitelezők számlája ...			11125	05
					Be nem fizetett betét kamatadó ...			3838	54
					Id. Scherer János alapítványa ...			2532	17
					Nyereség áthozat 1912. évről ...	8492	43		
					Tiszta nyereség 1913. évről ...	97505	15	105997	58
			3524562	73				3524562	73

*Ezidei dotációval 220.000 koronára emelkedik.

Ujszentanna, 1914. december 31.

Zimmermann Lőrinc s. k.
pénztáros.

Adelmann Károly s. k.
vezérigazgató.

Szilbereisz Károly s. k.
könyvelő.

Ackermann Jakab s. k.
igazgató.

Gantner Vilmos s. k.
igazgató.

Mandl Antal s. k.
igazgató.

Mandl József s. k.
igazgató.

Rauchbauer Ferenc s. k.
igazgató.

Scherer János s. k.
igazgató.

Scherer Károly s. k.
igazgató.

Scherer Viktor s. k.
igazgató.

Zimmermann Ádám s. k.
igazgató.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Alulírottak, mint az „Első Ujszentannai Takarékpénztár Részvénytársaság” felügyelő-bizottság tagjai tisztelettel jelentjük, hogy a lefolyt 1913. évben a törvény és a társaság alapszabályai értelmében az intézet ügykezelését minden ágában szigorúan ellenőriztük s hogy a tisztelt közgyűlés elé terjesztett 1913. évi zármérlegben, valamint a nyereség-

és veszteség-számlában foglalt egyes tételek az üzleti könyvekkel teljesen megegyeznek.

A zármérlegben kitüntetett 97505 kor. 15 fillér tiszta nyereség felosztását és hovatfordítását illetőleg az igazgatóság ajánlataihoz hozzájárulunk és kérjük a tisztelt közgyűlést, miszerint az 1913. évi zárszámadásokat jóváhagyni, az igazgatóságának, a választmányának és a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Ujszentannán, 1914. évi január hó 25-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Adelmann Géza s. k.

Hőnigess János s. k.

Arnold Nándor s. k.

Pénzes Ákos s. k.

Apró hirdetések.

Az „Aradi Közlöny” egyes példái nyári — március kora reggeli órákban — a következő helyeken kaphatók:

H. Klein Mór könyv- és papírkereskedésben Andrassy-tér 12.
Weisz László könyv- és papírkereskedésben Andrassy-tér 15.
Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésben Szabadság-tér 1.
Koppich Zsigmond papírkereskedésben Andrassy-tér 25.
Bécsi Géza könyv- és papírkereskedésben Fovray-u. (Gr. Hunyady-palota).
Börnyei Sándor dohány nagy árudájában Andrassy-tér 21.

Dr. Hammerich Lipótné dohány üzletében Andrassy-tér 15.

Weisz Antonia dohányüzletében József Mihály-utca 3.

Dr. Aschmanné dohányüzletében Weisz János-u. 3.

Első Szabadság-tér 13. (Főpostával szemben.)

Ruhmann Zsigmond papírkereskedés és dohányüzletében Hunyadi-u. 1.

Mészáros Mária dohányüzletében Szabadság-tér 2.

Barna Béla hírlap- és hirdetés-irodájaiban Aradi Péter-utca 1. Zrínyi-u. oldal.

Mári Clotild dohányüzletében Deák Ferenc-utca 5.

Weisz Józsefné Arad Hegyalja Villafő vasút állomás.

Dr. Alzkhovits Zsigmondné dohányüzletében, Salacz-utca 1.

Vasúti portánál Arad, pályaudvar.

Vasúti portánál: Temesvár, Mezőhegyes, Makó, Brád, Marladna és Piski vasútállomásokon, továbbá Nagyváradon és Békés-udvaron.

Azon apróhirdetésekre vonatkozó tudnivalók, ahol a hirdetés mellett: „Bővebbet, vagy cím a kiadóban” áll, közelebbi adatok olvashatók az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalának előcsarnokában elhelyezett táblán.

LEVELEZÉS.

Igen.

Jankó. 685

ALKALMAZÁST KERES.

Házvezetőnői

Állást keresek, lehetőleg magányos úriembereknél. Cím „Unió” hirdetésben Arad. 698

Fiatal

fűszerkereskedő segéd alkalmazást keres, Tomczka Demeter Farkas-háza, u. p. Tótvárad. 684

ALKALMAZÁST NYER.

Nagy ismerettséggel bíró birtosító ügynökök, üzleterezők felvételnek. Jelentkezhetni 10^{1/2}—12 között. Rákóczi-utca 22., földszint jobboldalon. 624

Isr. vallású

fiatal segéd vegyeskereskedésbe felvételnek Goldschmidt Hermann-cégnél Veszprém-Torontálmegye. 619

Tisztoságos,

jó nő keresek mindenkinek 2 tagu családnak. Bővebbet Szabadság-tér 21. szám alatt a conservatoriumi szolgánál. 694

OKTATÁS.

Házhoz járó

zongoratanitónőt keresek. Cím a kiadóhivatalban. 660

Magántanulók

bármely osztályról felelőséggel felvételnél már ékelt díjazás mellett Az isr. fű interná u. Arad, Chorin Áron u. 1. 528

Kereskedelmi szakfolyam.

Hasszinger-u. 5. Feb uár 1-én új tanfolyamok vezik kezdőket könyvelés, gépirás-, gyorsírás-, keresk. levelezés-, számtan-, helyes- és szépírásban. E yttársé külön oktatás. Nappali és esti tanfolyamok Gyakorlati elsőrangú szakterők. Mérsek-ít tandíj. Díjtalan állásbiztosítás. Az eddig végzett tanítványok 80% a hely-zést nyert. Beiratkozhatni minden nap. Hasszinger-u. 5. 651

ÜZLETEK.

Aradon,

Radnai-ut 130. házszám alatt levő házam és keresmaüzletem, jogokkal együtt, csaláji okok és bal-élet miatt, minden elfogadható áron azonnal eladó. 627

Szabadság-tér 1. sz.

alatti házban most Pichler Sándor papírkereskedő ur által bérben birt nagy üzlethelyiség, raktárhelyiségekkel együtt, folyó évi május hó 1-től kiadó. Értékesíteni Goldschmidt Sándornál Arad, Minorita-palota. 609

Hajlandó vagyok

egy régi jömenetű előnyömdát összes felszerelésel megvenni. Cím a kiadóhivatalban. 678

INGATLAN.

Demeter-utca 35. sz.

adómentes ház szabadkézből eladó. 6747

LAKÁST KERESNEK.

A város belterületén

két szoba konyhából (lehetőleg fürdőszobából) álló lakást keresek; esetleg azonnal elfogadandó. Ajánlatokat „Tiszta” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Köcs

(pirszán) nagyban és kicsinyben legolcsóbban kapható Roth József Eötvös-utca 3. Telefon 63. 5841

Báli fehér cipők

legcsinosabb, óriási választékban kaphatók 5 koronáért Amerikai Áruházban Deák Ferenc-utca 8. alatt. 6847

Legjobb porosz

tüttőszén nagyban és kicsinyben kapható Roth József Eötvös-utca 3. Telefon 63. 5841

KÜLÖNFÉLE.

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (polgári iskolával szemben) épület- és díszmű bádógos munkákat legutányosabban készít ugye helyben, mint vidéken. 611

Pormentes faszén

vasalásra kapható Roth József Eötvös-utca 3. Telefon 63. 5841

Csak urakat

érdekelhet hogy, megszűnt a fertőző veszélye, mióta a Philantrop forgalomba került. Ára 1 korona 80 fillér. Főraktár: Hehs Vilmos gyógyszerháza a Szent-Istvánhoz Arad, Battyhány utca. Összes készítményeink G. Földes Kelemen gyógyszerházában is kaphatók. 6189

Takszámtervezés

Bér-autók
Telefonszám
2291
2291
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Valódi- angol sport, vadász valamint modern katonatiszti, vasutas és egyéb **sapkákat**

Ajánlja:
Schäffer Henrik
Aradi Első Sapkakészítő vállalkozás

Arad, Andrassy-tér (Bing-ház)
Telefon 205. szám. 207

Kalmár József
villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

Villanyos csillárakat, villanyos fűtőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket. 481

Tüzifa

vagononként megrendelhető legutányosabb árban **Körösvölgyi pálincaraktárnál**

Arad, Andrassy-tér 5. szám

Lloyd-palota.

Ugyanott szilva-, törköly- és seprűpálinka, rum és likőr különlegességek kaphatók. 500

Figyelem a cégre!

Van szerencsém a n. ó. közönség b. tudomásra hozni, hogy a

berossesi

„Vaskorona”

(urikaszinó)

vendéglőt és kávéházat átvetttem. — Főtő ékvésem az leendő, hogy mint Józsiás helyen, ugy itt is az ujonnan berendezett vendégszobákkal, kinttűdő es szolid konyhával és tisztán kezelt itelokkal, a t. utazók közönség és nagybecsűt vendégeim igényeit mindenben kielégítem, miért is b. pártfogásért esedezik

kiváló tisztelettel:

Steiner Mayer,
vendéglős. 648

Figyelem!

Mindenki meggyőződhet egy próbarendelés által, hogy **Salacz-utca 2. szám alatt azelőtt Beke-néféle cipő-üzletbe a legfinomabb kivitelben és olcsó ár mellett készítenek férfi-, női- és gyermek-cipőket.**

Cipők nagyraktára

Salacz-utca 3. szám alatt, hol a legjobb anyagból saját műhelyemben készült férfi-, női- és gyermek-cipők kivételre olcsó árban, jó minőségben, szolid kiszolgálás mellett vasárolhatók. 488

Tisztelettel:

Czernóczky Mihály
uri- és női-cipész.

Árverési hirdetmény.

Galsa község

tulajdonát képező

3 darab hizlalt és

Muszka község

tulajdonát tevő

kiselejtezett 2 drb

tenyésztőbika

1914. február 5-én

Galsa község-házánál délelőtt 9

órákor nyilvános árverésen készpénz befizetése mellett eladatul fognak.

Galsa, 1914. január 27-én.

Előljárárság.

698

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű,

mindig friss:
Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak. Egy üveg utasítással ára **2 korona.**

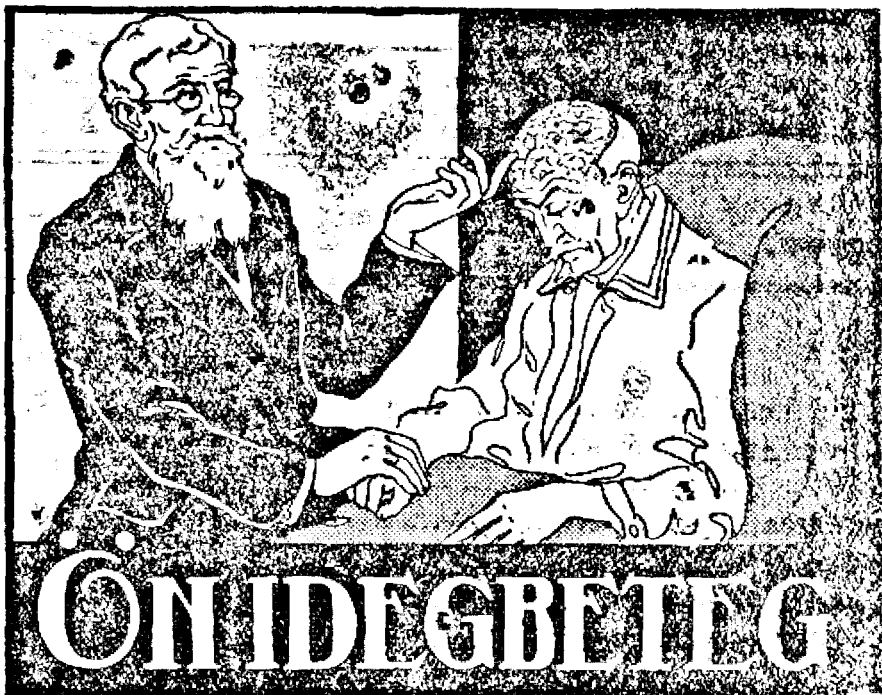
Fagydagánatok elmulasztására, fagyvizkelettség biztos megszüntetésére legjobb szer a **FRIGIN.** ... Ára ecsettel és utasítással **70 fillér.**

Depilator-szörvestő. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, n. ak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítással **1 korona.**

Kötszerek, gummicikkek, és sebészeti eszközök legjobb beszerzési forrása. Az összes létező és friss gyermektápszerek nagy raktára. :: :: ::

BOXLET sterilizáló apparatus és annak egyes alkotórészei külön is állandóan kaphatók.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára: **Hajós Arpád**
gyógyszertára **ARAD, Andrásy-tér 22. sz.**
741 (Megyeházzal szemben.)

Önnek kell „Kola“-tablettát (Kola-Dultzt) szednie!
„Kola“-tabletták (Kola-Dultz) természetes agyvelő és idegtáplálék.

Hangulat, gondolkodás, a test működése és minden mozgása az agyvelővel van összefüggésben. Bágyadtás, levertség, kimerülés, ideggyöngöség, általános testi gyöngöség jel-i a gyöngülő életörnek. Ha ön állandóan egészséges és életvidor óhajt lenni tiszta fejjel egészséges észszel és erőteljes emlékezőtehetséggel, ha ön a munkát és tanulmányait elviselhetővé óhajtja tenni, úgy legyen Kola-pasztillát (Kola-Dultz). Ez a természetes erőltetőszer az agyvelő és idegeknek, mely egyszerre mind a vért is javítja. Hatá-
lítja és így a test minden szervét ellátja erővel és étellel. Kola-pasztilla (Kola-Dultz).

Életkedvet és alkotóerőt,

egyszintén a fiatalság érzetét, annak egészségével és teltezőjével szolgálja, melyek keszeskednek eredmény és boldogságról. Vegyen bizonyos ideig naponta Kola-pasztillát (Kola-Dultz), erősíti idegét, gyengeségi rohamai megszűnnek és ennek következtében ön egészségtől és erőből duzzadni fog. Az egész világ orvosi tekintélyei ajánlják a Kola-pasztillát (Kola-Dultz), körházak ideggyógyintézetek alkalmazzák.

Kérjen ingyen Kola-pasztillát (Kola-Dultz)!

Most adunk önnek alkalmat idegét erősíteni. Írja meg ön címét és azonnal küldünk önnek ingyen és bérmentve egy mennyiség Kola-pasztillát (Kola-Dultz), mely elegendő arra, hogy önnek az jól legyen és hogy ön képes legyen annak csodálatos erejét megtapasztalni. Ha önnek tetszik, rendelhet többet. Írjon azonban azonnal, mielőtt elfeledd.

Szentlélek gyógyszertár szétküldési helye, Budapest VI., 507.

Aradmegyei Takarékpénztár.

Meghívás.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár“

t. részvényeseit

a folyó évi február hó 8-án, délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

43-ik évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

1. Az évi jelentés, az 1913. évi mérleg és a felügyelő bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények me adása.
2. Az igazgatóság indítványa, az alapszabályok 92. és 108. §§-ának módosítása tárgyában és ezzel kapcsolatban
3. egy igazgatósági tag megválasztása két évre.
4. 15 választmányi tag megválasztása két évre.
5. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi február hó 7-én délután 5 óráig az intézet főpénztáránál **Aradon**, vagy fiókpénztáránál **Battonyán** és **Elokon** nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinthető.

Arad, 1914. január 23.

Az Aradmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Vagyon.

Mérleg-számla 1913. évről.

Teher.

	Összeg					Összeg			
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Pénztár álladék... ..			966 158	2	Részvénytőke			6,750.000	
Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék			1,105.819	65	Rendes tartalékalap	5,111.880	74		
Váltó-tárca			25.208.734	80	Árfolyamkülönbözeti tartalékalap ...	29.594	58		
Ingtalan kölcsönök			2,663.431		Ingtalan értékcsökkenési tartalékalap	20.000			
Záloglevél kölcsönök			5,594.474	56	Tisztviselői nyugdíjalap	583.011	82	5,744.487	14
Előlegek értékpapírokra			88.780	10	Betétek:				
Adóok folyószámlában:					Betéti könyvecskékre	17,419.720	20		
Értékpapírokkal, bekebelezett kötvé- nyekkel fedezett kölcsönök	8,748.655	42			Dániel Gergely, Hász Sándor, Neuman Ede alapítvány	19.287	53		
Törvényhatóságok tartozásai és köl- csönbe adott értékpapírok	1,161.497	80	9,910.153	22	Betétek folyó- és csekk számlán	4,359.634	91		
Záloglevél biztosítéki alap érték- papirjai:					Biztosítéki letét (Aradi vízvez. meg- váltása ügyében)	835.582	51	22,634.225	15
K 181.500— Magy. kor. jár. 4%-os kötv. ... .. & 80—	145.200				Hitelezők			1,645.738	38
K 95.520— 1910. évi Magy. állami jár. 4% kötv. ... .. & 80—	76.416				Visszleszámított váltók			5,296.353	42
K 154.000— Magy. földhit. int. 4% zgl. ... .. & 80—	123.200				Forgalomban lévő 4 1/2%-os zálog- levelek	4,425.300			
K 106.000— Pesti magy. keresk. bk 4% zgl. ... .. & 80—	84.800				Forgalomban lévő kisorsolt 4 1/2%-os záloglevelek	56.800		4,482.100	
K 88.000— Pesti hazai első tkptár 4% kor. kamat kötv. ... & 80—	70.400		500.016		Hátralékos tőkekamatadó			52.868	77
Értékpapír-készlet és függő kamatai			1,314.196	91	Fel nem vett záloglevél szelvények			7.571	25
Záloglevél készlet:					Előre felvett kamatok	408.083	99		
Készletben levő 90.600— K 4 1/2%-os intézeti záloglevél & 90— és függő kamatai			82.899		Átmeneti kamatok zálogleveleknél ...	67.204	50	475.288	49
Tisztviselői nyugdíjalap értékpapirjai és függő kamatai			579.240		Nyereség-egyenleg:				
Ingtalanok			30.000		Átmozat mult évről	56.000			
Leltár leirva					1913. évi tiszta nyereség	903.740	86	959.740	86
Hátralékos kamatok			4.469	50					
			48,048.373	46				48,048.373	46

Arad, 1913. december hó 31-én.

Ring Géza, s. k.
vezérigazgató.Fodor Gyula, s. k.
ügyvezető-igazgató.Mategowsky Károly, s. k.
titkár-főkönyvelő.

A z i g a z g a t ó s á g:

Bing Vilmos, s. k.
igazgatósági elnök.Kintzig János, s. k.
igazgató.Leopold Zsigmond, s. k.
igazgató.ifj. Neuman Adolf, s. k.
igazgató.Vásárhelyi Józsi, s. k.
igazgató.Wadowsky Guartáv, s. k.
igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát” a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk a azt helyesnek és teljesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1914. január hó 16-án.

Dániel László, s. k.
fel. biz. elnök.Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. tag.Sariot Domokos, s. k.
fel. biz. tag.Tenner József, s. k.
fel. biz. póttag.

Tisztelet Közgyűlés!

Van szerencsénk a t. Közgyűlésnek jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatnak híven megfelelve, a lefolyt 1913. évben is éber figyelemmel kísértük az Aradmegyei takarékpénztár ügyvitelét, ismételtén megvizsgáltuk a pénztárakat, az értékálladékokat, az okmányokat és könyvvezetést, miáltal állandóan tudomással birtunk az intézet ügyeinek szabályszerű, pontos menetéről, valamint meggyőződést szereztünk arról a példás rendről, mely az ügykezelés minden ágában uralkodik.

Az igazgatóság által elének terjesztett 1913. évi mérleget beható vizsgálat alá vettük és megnyugvással jelenthetjük a t. Közgyűlésnek, hogy az intézeti alapszabályok és kereskedelmi törvény rendelkezései minden tekintetben érvényre jutottak, továbbá, hogy a bemutatott 1913. évi „Mérleg-számla” adatai az intézet valóságos vagyoni állapotát tün-

etik fel és hogy a „Veszteség- és nyereség-számla” szerint kimutatott 903 740 86 korona tiszta nyereség az 1913. évi valóságos eredményt képviseli, úgy, hogy az 1912. évről áthozott 56.000 — korona nyereség elővitellel együtt helyesen számol be az igazgatóság 959.740 korona 86 filléryi összes tiszta nyereség felől.

Mindezek alapján hozzájárulunk az Aradmegyei takarékpénztár igazgatóságának jelentéséhez, valamint a 959.740 korona 86 filléryi tiszta nyereség mikénti felhasználása iránti javaslatához, melyet elfogadásra ajánlunk a t. Közgyűlésnek.

Végül a magunk részére kérjük és az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, hogy a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Arad, 1914. évi január hó 16-án.

Az Aradmegyei takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Dániel László, s. k.
fel. biz. elnök.Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. tag.Sariot Domokos, s. k.
fel. biz. tag.Tenner József, s. k.
fel. biz. póttag.